

**GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİLERİN DİL İHTİYAÇLARININ
BELİRLENMESİ: ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ**

Hikmet DURSUN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Ana

Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Ahmet AKKAYA

Adıyaman

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler

Enstitüsü Eylül, 2017

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Doç. Dr. Ahmet AKKAYA danışmanlığında, Hikmet DURSUN tarafından hazırlanan "Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Dil İhtiyaçlarının Belirlenmesi: Şanlıurfa İli Örneği" başlıklı araştırma 25/09/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Yrd. Doç.Dr. Ömer Tuğrul KARA

İmza:

Danışman: Doç. Dr. Ahmet AKKAYA

İmza:

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. M. Said KIYMAZ

İmza:

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Dil İhtiyaçlarının Belirlenmesi: Şanlıurfa İli Örneği” başlıklı araştırmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

23/10/2017
.....
İmza

Hikmet DURSUN

ÖZET

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURIYELİLERİN DİL İHTİYAÇLARININ BELİRLENMESİ: ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ

Hikmet DURSUN

Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Ana

Bilim Dalı Adıyaman Üniversitesi Sosyal

Bilimler Enstitüsü Eylül 2017

Danışman: Doç. Dr. Ahmet AKKAYA

Suriye’de 2011 yılının mart ayında başlayan kargaşadan ötürü milyonlarca insan evlerini terk etmiştir. Bu kargaşa ortamında yaklaşık üç milyon Suriyeli Türkiye’ye sığınmıştır. Bu araştırma; Şanlıurfa’da yaşayan geçici koruma altındaki Suriyelilerin dil ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla nitel araştırma yöntemine göre düzenlenen bu araştırmanın katılımcılarını Şanlıurfa’da yaşayan ve gönüllü olarak araştırmaya katılan 36 Suriyeli sığınmacı oluşturmaktadır. Araştırma sonucu elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiş ve bu araştırma sonucunda sığınmacıların Türkçe öğrenme dil ihtiyaçlarının üç alt boyuttan eğitsel, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlar olduğu tespit edilmiştir. Suriyelilerin en çok ihtiyaç duyduğu dil becerisinin ise “konuşma” becerisi olduğu tespit edilmiştir. Sığınmacıların sözel iletişim becerilerine önem verdiği görülmüştür. Sığınmacıların Türkiye’de bulunma sürelerinin uzamasıyla orantılı olarak sığınmacıların *sosyal ihtiyaçlarında* artış gözlenmiş, eğitim durumunun artışına bağlı olarak *ekonomik ihtiyaçlarda* artış olduğu görülmüştür. Ayrıca araştırmada Suriyelilerin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istedikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dil ihtiyaçları, Suriyeliler, Yabancılara Türkçe Öğretimi

ABSTRACT

DETERMINATION OF LANGUAGE NEEDS OF THE OF THE SYRIANS UNDER TEMPORARY PROTECTION: EXAMPLE OF ŞANLIURFA

Hikmet DURSUN

**Department of Social Science and Turkish Education
Adıyaman University Graduate School of Social Studies
September 2017**

Advisor: Doc. Dr. Ahmet AKKAYA

In March 2011 in Syria, millions of people left their homes because of the turmoil. In this chaos situation, about three million Syrians have taken refuge in Turkey. This research was carried out in order to determine the language needs of the Syrians under temporary protection in Şanlıurfa. For this purpose, the participant group of this research, which is organized as a group for qualitative research method, constitutes 36 Syrian refugees living in Şanlıurfa. The results of the research were analyzed by content analysis and it was determined that asylum seekers “educational, economic and social needs” were formed from three sub-dimensions of Turkish learning language needs. It has been seen that asylum seekers attach importance to verbal communication skills. As a result of the research, the social needs of asylum seekers increased in proportion to the longevity of the asylum seekers in Turkey and the economic needs increased due to the increase of the education situation. In addition, it was determined that the Syrians want to be citizens of the Republic of Turkey.

Keywords: Language needs, Syrians, Teaching Turkish As Foreign Language

ÖN SÖZ

Bireyler, farklı nedenlerden ötürü ikinci bir dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır. Bireylerin eğitim düzeylerindeki, mesleklerindeki, kişisel ilgi ve ihtiyaçlarındaki farklılık dile duydukları ihtiyaçlara da yansımaktadır. Bireylerin dil ihtiyaçları belirlenerek ihtiyacı duydukları dil öğrenimi gerçekleştirilebilir. Suriyelilerin durumunda ise yeni bir yaşam kurmak amacıyla dil öğrenen sığınmacıların ihtiyaçları, aynı zamanda onların Türkiye’deki yaşama dair ihtiyaç ve beklentilerini gösterecektir. Yapılan araştırma bu açıdan önemlidir.

Bu araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın problemi ve amacı, ikinci bölümde kuramsal çerçeve, üçüncü bölümde yöntem, dördüncü bölümde bulgular ve yorum, beşinci bölümde sonuç, tartışma ve öneriler kısmına yer verilmiştir. Yapılan araştırmada Suriyeli sığınmacıların dil ihtiyaçlarının belirlenmesiyle Türkçe öğretim çalışmalarının daha etkili olabileceği belirtilmiş, Türkçe dil kurslarının ve eğitim materyallerinin bu ihtiyaçlara göre düzenlemesi önerilmiştir.

Sığınmacı kavramı, mülteci özellikleri taşımasına rağmen çeşitli sebeplerle mülteci statüsüne alınamayan bireyler için kullanılan kavramdır. Bu araştırmada Türkiye’deki Suriyeliler için sığınmacı kavramı kullanılmıştır.

Bu araştırma Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Hazırlama ve Yazım Kılavuzu’nda önerilen kurallar doğrultusunda biçimlendirilmiştir.

Araştırmamın her aşamasında bilgi ve tecrübesini benimle paylaşan, bana yol gösteren ve destek olan çok değerli danışmanım Doç. Dr. Ahmet AKKAYA’ ya teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca yardımlarını esirgemeyen kadim dostum Yrd. Doç. Dr. Hatice COŞKUN’ a katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim süresince maddi ve manevi her türlü desteklerinden dolayı dostlarım Hacı Ömer ŞAMLI, Muhammet GÖMÜLÜTAŞ ve Samet ERDEM’ e teşekkür ederim.

Çalışmam boyunca beni sürekli destekleyen, bana manevi güç veren annem Fatma, ağabeyim Mehmet ve kız kardeşlerim Yasemin ve Songül'e şükranlarımı sunarım.

Adıyaman – 2017

Hikmet DURSUN

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Sığınmacıların Özelliklerine Göre Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri.....	16
Tablo 2. Sığınmacıların Türkiye’de Bulunma Sürelerine Göre Frekans Dağılımları	17
Tablo 3. Sığınmacıların Türkçe Öğrenme Sürelerine Göre Frekans Dağılımları	17
Tablo 4. Sığınmacıların Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı İsteme Durumlarına Göre Frekans Dağılımları.....	18
Tablo 5. Türkçe Öğrenmeye Yönlendiren İhtiyaçlar	18
Tablo 6. Eğitsel İhtiyaçlar	19
Tablo 7. Eğitsel İhtiyaç Nedenleri.....	19
Tablo 8. Ekonomik İhtiyaçlar.....	20
Tablo 9. Ekonomik İhtiyaç Nedenleri	21
Tablo 10. Sosyal İhtiyaçlar.....	21
Tablo 11. Sosyal İhtiyaç Nedenleri	22
Tablo 12. Diğer İhtiyaçlar	24
Tablo 13. Türkçe Öğrenmenin Sığınmacıların Hayatlarına Katkısı.....	24
Tablo 14. Eğitsel Katkı.....	25
Tablo 15. Eğitsel Katkı Beklentileri.....	26
Tablo 16. Ekonomik Katkı	27
Tablo 17. Ekonomik Katkı Beklentileri	28
Tablo 18. Sosyal Katkı	28
Tablo 19. Sosyal Katkı Beklentileri	29
Tablo 20. Diğer Katkılar.....	31
Tablo 21. Diğer Katkı Beklentileri.....	32
Tablo 22. Türkçe Öğrenmede En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi.....	32
Tablo 23. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi – Konuşma	32
Tablo 24. Konuşma Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri	33
Tablo 25. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi - Dinleme	35
Tablo 26. Dinleme Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri.....	36
Tablo 27. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi – Okuma.....	37
Tablo 28. Okuma Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri.....	38
Tablo 29. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi – Yazma	39
Tablo 30. Yazma Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri	39
Tablo 31. Suriyeli Sığınmacılar Türkçeyi En Çok Kullanıldığı Durumlar	40

KISALTMALAR LİSTESİ

- AB:** Avrupa Birliği
- ABD:** Amerika Birleşik Devletleri
- BM:** Birleşmiş Milletler
- IILT:** Integrate Ireland Language and Training (İrlanda'ya Uyum Dil ve Eğitim)
- PTSD:** Travma Sonrası Stres Bozukluğu
- S:** Sığınmacı
- TDK:** Türk Dil Kurumu
- YDT:** Yabancı Dil Olarak Türkçe

İçindekiler

KABUL VE ONAY TUTANAĞI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
1.GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	2
1.2.Araştırmanın Amacı	3
1.3.Araştırmanın Önemi.....	3
1.4.Araştırmanın sınırlılıkları.....	3
1.5.Varsayımlar	4
2.KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1.Suriye'deki Kargaşa ve Suriyeli Sığınmacılar.....	5
2.1.1.Suriyelilerin Yasal Statüsü	5
2.2.Dil İhtiyacı Nedir?.....	5
2.3.İlgili Araştırmalar	7
2.3.1. Dil İhtiyaçları ile İlgili Araştırmalar	8
3.YÖNTEM.....	13
3.1.Araştırmanın Modeli	13
3.2.Katılımcılar	13
3.3.Veritoplama Aracı	13
3.4.Veritoplama Süreci.....	14
3.5.Verilerin Analizi.....	14
4.BULGULAR VE YORUM.....	16
4.1.Dil öğrenen Suriyeli sığınmacıların özellikleri	16
4.2.Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenme İhtiyaçları.....	18
4.3.Türkçe Öğrenmenin Sığınmacıların Hayatlarına Katkısı:	24
4.4.Suriyeli Sığınmacıların En Çok İhtiyaç Duyduğu Dil Becerisi.....	32
4.5.Suriyeli Sığınmacılar Türkçeyi En Çok Kullanıldığı Durumlar:	40
5.SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	42
5.1.Sonuç ve Tartışma.....	42

5.2.Öneriler.....	46
KAYNAKÇA.....	47
EKLER	51
EK 1.DİL İHTİYAÇ ANALİZİ ÖLÇEĞİ.....	51
EK 2.İZİN BELGESİ.....	53
ÖZ GEÇMİŞ.....	54

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Türk Dil Kurumunun yaptığı tanıma göre “Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptığı anlaşma, lisandır” (TDK, 2011: 526). Dil için çeşitli tanımlar mevcuttur. Aksan'a göre dil, “düşünce duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir” (Aksan, 1995: 55). Yabancı dil ise bir ülkede geleneksel olarak konuşulmayan ve farklı amaçlarla sonradan öğrenilen dil olarak nitelendirilmektedir (Yağmur, 2013: 183).

Yağmur (2013: 182), her sağlıklı bireyin çevresiyle etkileşim içinde maruz kaldığı iletişim dilini edindiğini belirtmiştir. Eğer bir çocuk yeterli girdi sağlanırsa yaşamının ilk beş yılında ikiden fazla dili de anadili olarak edinebilir. Burada önemli olan çocuğun yaşı, maruz kaldığı dillerin kullanım niteliği ve süresidir. Göçmen alan ülkelerde ve tarihsel olarak farklı dillerin aynı toplum içerisinde konuşulduğu ülkelerde bu durumun yaygın olduğu görülmektedir.

Suriye'de yaşanan kargaşadan ötürü milyonlarca insan evlerini terk etmiş, sığınmacı durumuna düşmüştür. Birleşmiş Millet Mülteciler Yüksek Komiserliğinin 27 Mart 2017'de yayınladığı bilgilere göre, Türkiye'de bulunun sığınmacı sayısı 2.910.281 kişidir. Bu sığınmacıların belirli bir kısmı kamplarda yaşarken belirli bir kısmı ise şehirlerde kamp dışında yaşamlarını sürdürmektedir. Bu sığınmacılar için; “Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Madde 91 uyarınca 22 Ekim 2014'te geçici korumaya ilişkin bir yönetmelik yayımlamıştır. Geçici Koruma Yönetmeliği Geçici Madde 1'e göre bu yönetmelik Suriyelilerin yanı sıra Suriye'den kaçan vatansız kişiler ve mülteciler için uygulanacaktır.”. Geçici koruma altına alınan sığınmacıların Türkiye'de eğitim ve öğretim faaliyetlerinden yararlanma hakları vardır ve yasal çerçevelerle belirlenmiştir.

Avrupa Komisyonu İnsani Yardım ve Sivil Koruma Bölümüne göre; dünyanın en yüksek mülteci nüfusuna ev sahipliği yapan Türkiye'de; Suriyeliler, Iraklılar, Afganlar, Farslar, Somalililer ve diğer uyruklardan gelen mülteciler dâhil

olmak üzere 3 milyondan fazla kayıtlı mülteci vardır. Mülteciler ya da Suriyeli sığınmacılar gittikleri birçok ülkede sorun yaşadıkları gibi Türkiye’de de birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Suriyeli sığınmacıların Türkiye’deki en önemli sorunlarından birisi ise iletişimdir, yani Türkçedir.

AB ve BM mültecilerin uyum sorunlarını aşabilmesi için dil öğretimini desteklemektedir. Avrupa Komisyonu, mültecilerin göç ettikleri ülkelerde kısa ve orta vadede iletişim kurabilmeleri için dil ihtiyaçlarının belirlenmesinin gerekli olduğunu düşünmektedir. İhtiyaç analizi çalışmalarında, öğrencilerin ne bildiklerinin ve neyi öğrenmek istediklerinin tespit edilmesi, çalışmanın temellendirilebilmesi açısından önemlidir (Çangal, 2013: 2). Türkiye’de yaşayan Suriyeli sığınmacıların dil ihtiyaçlarının belirlenmesi onların ihtiyaç duyduğu dil öğrenimini almalarını sağlayacaktır.

1.1. Problem Durumu

Suriye’de başlayan iç savaşla Suriyeliler 2011 yılında Ürdün, Lübnan, Irak, Mısır ve Türkiye’ye iltica etmeye başladılar. İltica edilen ülkelere Ürdün, Lübnan, Irak ve Mısır’da mültecilerin ana dilleri Arapça konuşulurken Türkiye’de Türkçe konuşulmaktaydı. Bu nedenle, mülteciler iltica ettikleri ülkeler içerisinde sadece Türkiye’de farklı bir dille karşılaştılar (Akkaya, 2013: 179). Bununla birlikte Benseman ve Insight’a (2012) göre, mültecilerin hem ülkelerinde hem de yolculuk sırasında yaşadıkları dil öğrenimlerini etkilemektedir. Yaşadıkları olaylar akıl ve ruh sağlıklarını tehdit etmektedir. Çoğu mülteci Travma Sonrası Stres Bozukluğu (PTSD) bulunmaktadır. Dolayısıyla dil öğrenmeleri ve yerleştikleri yeni ülkeye uyum sağlamaları sağlıklı bireylere göre daha zor olacaktır. Bu nedenle göç ve savaş psikolojisiyle yer değiştirmek zorunda kalan Suriyelilerin yeni bir hayat için dil öğrenmeleri yani, Türkçe öğrenmeleri zorunludur. Türkçeyi ise dil öğrenme ihtiyaçlarına göre yapılandırmak önemlidir. Bu araştırmanın problem cümlesi, Şanlıurfa şehir merkezinde yaşayan Suriyeli sığınmacıların dil öğrenme ihtiyaçlarının neler olduğudur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Şanlıurfa’da yaşayan Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenme ihtiyaçlarını belirlemektir. Bu genel amacı gerçekleştirebilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Dil öğrenen Suriyeli sığınmacıların özellikleri nelerdir?
- Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenme ihtiyaçları nelerdir?
- Türkçe öğrenmenin Suriyeli sığınmacıların hayatlarına katkıları nelerdir?
- Suriyeli sığınmacıların en çok ihtiyaç duyduğu dil becerileri hangileridir?
- Suriyeli sığınmacılar Türkçeyi en çok hangi durumlarda kullanmaktadır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Suriyeli sığınmacıların topluma uyum sağlayabilmesi için Türkçe öğrenmesi önemlidir. Sığınmacıların ihtiyacını duyduğu uygun dil öğrenimini sağlayabilmek için dil öğrenen bireylerin dil ihtiyaçlarını belirlemek gerekmektedir. Dil ihtiyaçlarının analiz edilmesi; oluşturulabilecek programlara, kitaplara ve çeşitli materyallere kaynaklık etmesi bakımından önemlidir. Fakat Suriyeli sığınmacıların dil öğrenme ihtiyaçlarına dönük çalışmalar oldukça azdır. Alanyazın incelendiğinde “Suriyeli Mültecilerin Dil İhtiyaçlarının Analizi: İstanbul Örneği” isimli çalışma dışında Suriyeli sığınmacıların dil ihtiyaçlarına dönük bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu nedenle bu araştırma, dil ihtiyaçlarını ortaya çıkarabilmesi açısından önemlidir.

1.4. Araştırmanın sınırlılıkları

Bu araştırma sınırlılıkları şunlardır:

- Araştırma Şanlıurfa şehir merkezinde yaşayan, SIBA Eğitim Danışmanlık Özel Palden Türkçe kursuna giden 36 Suriyeli sığınmacı ile sınırlandırılmıştır.
- Öğrencilerin Türkçe öğrenmedeki ihtiyaçları kendi cevaplarıyla sınırlandırılmıştır.

1.5.Varsayımlar

Bu araştırmanın varsayımları şunlardır:

- 1.Yapılan bu araştırmada Suriyeli sığınmacıların dil ihtiyaçlarını tespit edebilmek amacıyla hazırlanan ankette yer alan yönergelerin, sığınmacılar tarafından okunup anlaşıldığı,
2. Araştırmaya katılanların C1 düzeyinde Türkçe bildikleri ve görüşme formuna içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.6.Tanımlar

Mülteci: “Avrupa' da meydana gelen olaylar sebebiyle ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için, vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancıyı” ifade eder (İltica ve Göç Mevzuatı, 2005: 8).

Sığınmacı: “İrki, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için, vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancıyı” ifade etmektedir (İltica ve Göç Mevzuatı, 2005: 8).

Suriyeli: Suriye halkından veya bu halkın soyundan olan kimse (TDK, 2011: 1821).

İKİNCİ BÖLÜM

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal çerçeveye ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Suriye'deki Kargaşa ve Suriyeli Sığınmacılar

Suriye'deki kargaşa 2011 yılının Mart ayında başlamış ve halen devam etmektedir. BM, 5 yıldan uzun süren karışıklık durumlarını kalıcı sorunlar olarak görmektedir. BM dünya genelinde mülteci sorununa kalıcı çözüm üretmede üç alternatif üzerinde çalışmaktadır. Geri dönüş, yerel uyum ve yeniden yerleştirme. Suriyelilerin durumunda ise Suriye'de halen devam etmekte olan kargaşadan ötürü geri dönüş olası görülmemektedir. Basından takip edilebileceği üzere yeniden yerleştirme de şu an için bir seçenek değildir. Bu durumda yerel uyumun önemi ortaya çıkmaktadır. Suriyeli sığınmacıların Türkiye'deki dil ihtiyaçlarının belirlenmesi olası uyum çalışmaları için de önemlidir.

2.1.1. Suriyelilerin Yasal Statüsü

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı 1951 Cenevre Sözleşmesi gereği olarak Suriyeliler yaygın olarak yanlış kullanımının aksine, Türkiye'de mülteci statüsüne sahip değildir. Bu durum 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde mülteciler için yapılan tanıma coğrafi sınırlama getirilmesi ve mülteci statüsünün Avrupa kıtasında yaşayan bireyler ile sınırlı tutulmasından kaynaklanmaktadır.

Suriyelilerin coğrafi sınırlama dışında kalmaları nedeniyle mülteci statüsüne alınamamaları nedeniyle Suriyeliler 30.03.2012 tarihinde çıkartılan "Türkiye'ye Toplu Sığınma Amacıyla Gelen Suriye Arap Cumhuriyeti Vatandaşlarının ve Suriye Arap Cumhuriyetinde İkamet Eden Vatansız Kişilerin Kabulüne ve Barındırılmasına İlişkin Yönerge" ile geçici koruma altına alınmıştır.

Suriyeli sığınmacıların, Türkiye'ye uyumu için Türkçe öğrenmeleri ve Türkçe öğretiminin de sığınmacıların dil ihtiyaçlarına göre şekillenmesi önemlidir.

2.2. Dil İhtiyacı Nedir?

İhtiyaç analizi terim olarak, belirli bir grubun ihtiyaçlarını karşılayacak bir müfredatın geliştirilmesi için yürütülen bilgi toplama faaliyetlerine denir. İhtiyaç analizi dil ihtiyaçları olarak ele alınması durumunda belirlenen ihtiyaçlar dil öğrenme

ile ilgili olur. İhtiyaçların belirlenmesi eğitim programları, materyaller, eğitim aktiviteleri ve gelişim stratejilerinin geliştirilmesini sağlar (Iwai, 1999: 6). Dil ihtiyaçları; yabancı dil öğreniminde öğrenenin yabancı dilde sahip olduğu beceriler ile öğrenim sonunda başarmayı beklediği hedefler arasındaki boşluk olarak tanımlanabilir (Richards, 2001: 36). Dil ihtiyaçları; bireylerin dilin hangi becerilerine ihtiyaç duyduğunun, ne amaçla, nerede ve ne zaman dili kullanma ihtiyacı hissettiğinin tespitidir. Bununla birlikte dil ihtiyaç analizi Dudley-Evans ve St. John'a (1998: 122) göre dil öğretimine özgü olmamasına rağmen özel amaçlı dil eğitiminin köşe taşı olarak görülür. Bu durum ise çok amaçlı dil ortamları oluşturur. Bu nedenle dil öğrenme ortamlarında, eğitimin amacına ulaşması bakımından öğrenenlerin ihtiyacının sürecin başında belirlenmesi önem taşımaktadır. İhtiyaç saptamada üç unsurun ihtiyacından söz edilebilir:

1. Bireyin,
2. Toplumun,
3. Konu alanının ihtiyaçları (Durukan ve Maden, 2013: 515).

Mülteciler, göçmenler, yabancı bir dilde eğitim alan uluslararası öğrenciler için geliştirilmiş yabancı dil öğrenimi önemlidir. Hedef dilde kullanılan öğretim yöntem ve materyallerinin dil öğrenecek grupların özel olarak ihtiyaçlarına göre hazırlanmaması durumunda dil öğrenimi gerçekleşmeyecek ya da en azından yeterli olmayacaktır (Long, 2005: 1). Bu nedenle dil ihtiyaç analizi özellikle mülteciler ve göçmenler için önemlidir.

Kaur (2005) ise dil ihtiyaçlarını öğrencinin dil ile ne yapmak istediği ve öğrencinin dili öğrenmek için nelere ihtiyaç duyacağı şeklinde ikiye ayırmıştır. Dil ile yapmak istediklerinin dil öğretimi sonucu hedefleri oluşturduğunu, dili öğrenmek için duyulan ihtiyaçların ise ara hedefleri oluşturduğunu belirtmiştir.

İhtiyaç analizi sayesinde öğrenenlerin dil ihtiyaçları belirlenir aynı zamanda dil öğreticilerine de öğrenenlerin dil becerileri hakkında bilgi verir. Bu konuda Gözüyeşil (2014: 4183) ihtiyaç analizi sayesinde öğretmenlerin öğrencilerin isteklerinden haberdar olmasını sağlayabileceği gibi aynı zamanda öğrencilerin de dil becerilerine ne derece hakîm olduklarının farkına varmalarını sağlayacağını ifade etmiştir.

Dil öğrenme, ihtiyaca göre değişmekte ve şekillenmektedir. Grosjean'ın (1982: 3) Almanya'da yaşayan Türk ve Portekizli çalışan erkeklerin Almancayı işleri dolayısıyla öğrenmesine karşın eşlerinin nadiren Almancayı öğrendiğini belirtmesi bu duruma örnektir. Göç ya da savaş psikolojisi altında dil öğrenen ya da dil öğrenmeye ihtiyaç duyan Suriyelilerin durumu Almanya ya da diğer ülkelerdeki göç hareketliliğinden farklıdır. Çünkü savaştan sonra Türkiye'ye yerleşen sığınmacılar burada her yönüyle yeni bir yaşam kurmaktadır. İstedikleri biçimde hayat sürebilmeleri için Türkçe öğrenmeleri önemlidir. Van Avermaet ve Gysen'a (2008) göre, insanların yeni bir dil öğrenmelerinin altında; düzgün bir iş bulma şansının artması, bunun sonunda ise işyerinde daha verimli çalışma isteği yatmaktadır. Bununla birlikte komşularını daha yakından tanıma amacı, bazı kitapları ya da dergileri okuma isteği diğer dil öğrenme ihtiyaçlarıdır. Bu durum Suriyeli sığınmacılar için de geçerlidir.

Sığınmacılar için yapılacak dil ihtiyaç çalışmaları sürekli olarak tekrarlanmalıdır. Çünkü Read (2008: 181), göçmen ve mültecilerin eğitimlerin çoğunu göç ettikleri ülkede alsalar bile dilsel, eğitsel ve kültürel açıdan tam olarak uyum sağlamada sorun yaşadıklarını ve bu yüzden eğitimlerini devam ettirebilmeleri için dil ihtiyaçlarının belirlenerek destek verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Türkiye'nin içinde bulunduğu konum itibariyle Türkçenin yabancılara öğretilmesi ihtiyacı her geçen gün biraz daha artmaktadır. Bugün bu ihtiyaç gerek Türkiye'de bulunan yabancılar için gerekse Türkiye dışında Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar için daha da belirginleşmiştir (Göçer ve Moğul, 2011: 808). Türkçenin yabancı dil olarak öğrenime olan ilgi ve ihtiyaçtaki artış, beraberinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi çalışmalarını zorunlu kılmaktadır (Durukan ve Maden, 2013: 511). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere odaklı yeterli nitelikte ihtiyaç analizlerinin yapılmadığı görülmektedir. Bu bilgiye ne ölçüde sahip olduğuna göre, yabancılara Türkçe öğretimi süreci kontrol edilebilir (Durmuş, 2013: 263-264).

2.3. İlgili Araştırmalar

Bu başlıkta dil ihtiyaçları ile ilgili ulusal ve uluslararası araştırmalara yer verilmiştir. Bu araştırmalar, yayın yılları esas alınarak geçmişten günümüze doğru sıralanmıştır.

2.3.1. Dil İhtiyaçları ile İlgili Araştırmalar

Yabancı ülkelerde yapılan dil gereksinim araştırmaları Yabancı Dil olarak Türkçe için yapılan çalışmalar için önem arz etmektedir. Bu araştırmada incelenecek ilk çalışma Richterich (1972) tarafından yapılan ve Avrupa Konseyi Okul Eğitimi ve Kültürel Gelişim Komitesine sunulan “Modern Languages A Model for the Definition of Adult Language Needs” isimli çalışmadır. Bu çalışmada her yetişkin bireyin anadili dışında ikinci bir dili bağımsız olarak öğrenebileceği varsayımı üzerinde durulmuştur. Dil öğrenimini gerçekleştirebilmek için yetişkin bireylerin, birey ve toplum olarak ihtiyaçlarının belirlenmesi gerektiğini söylemiş, ihtiyaçları belirlemek için model ortaya koyulmuştur.

Bejoint (1981) “A Study of Language Needs and Reference Skills” adlı çalışmasında sözlüklerin etkili olabilmesi için bireylerin mesleki ve bireysel dil ihtiyaçlarına özgü olarak hazırlanması gerektiğini ortaya koymuştur.

Cline ve Shamsi (2000) tarafından yapılan “Language Needs or Special Needs?” isimli çalışmada İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen çocukların okuryazarlık ve diğer dil becerilerindeki sorunların, çocukların dil ihtiyaçlarının karşılanmamasından mı yoksa özel ihtiyaçlara sahip olmalarından mı kaynaklandığı araştırılmıştır. Çalışmada yabancı dil olarak İngilizce öğrenen göçmen çocukların dil ihtiyaçları belirlenmiş, ebeveynlerin çocukların dil öğrenimi üzerindeki rolü, dil öğreniminde belirlenen ihtiyaçları karşılamak için uygulanacak öğretim teknikleri ve materyaller hakkında bilgiler verilmiştir.

Brecht ve Rivers(2005) “Language Needs Analysis At The Societal Level” adlı çalışmasında Amerika Birleşik Devletleri’nde toplumsal düzeydeki dil ihtiyaçlarını araştırmışlardır. Yapılan çalışmada ekonomik açıdan arz talep ilişkisini belirlemek, askeri açıdan farklı ülkelerde görev yapacak Amerikan askerlerinin duyabileceği ihtiyaçları karşılamak, sosyal adalet açısından ise farklı etnik kesimlerden gelen vatandaşların güvenliğini sağlamak için ABD’nin gerçekleştirdiği dil ihtiyaçlarını tespit etme ve bu ihtiyaçları karşılamak için yapılan çalışmalar irdelenmiştir.

Vandermeeren (2005) "Foreign Language Need Of Business Firms" adlı çalışmasında uluslararası şirketlerde çalışan personellerin yabancı dil ihtiyaçlarını belirlemeye çalışmıştır. Çalışması sonucu uluslararası şirketlerde çalışan personellere dil öğretecek öğretmenlerin personellerin işle alakalı beceri ve bilgi ihtiyaçlarına uygun olarak eğitim vermesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu sayede farklı bölümlerde çalışan personellerin özel ihtiyaçlarına göre öğrenim görmesi sağlanacaktır. Çıkan diğer bir sonuç ise uluslararası şirketlerde çalışan personellerin yabancı olarak buldukları ülkelerdeki kültüre, iş ortamına ve topluma uyum sağlamanın ancak dil ihtiyaçlarının belirlenmesiyle olacağıdır.

Kellerman ve diğerleri (2005) "Foreign Professional Footballers In The Netherlands" adlı çalışmalarında Hollanda ve İngiltere'de yaşayan yabancı futbolcuların ve onların bağlı bulunduğu kulüplerin Flemenkçe ve İngilizce dil ihtiyaçlarını belirlemeye çalışmışlardır. Yapılan çalışma sonucunda özellikle kulüplerin futbolculardan dil öğrenmelerini isteyen politikalar gütmeye başladığını göstermiştir. Hem kulüplerin hem futbolcuların mesleki dil ihtiyaçları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra futbolcuların buldukları ülkelerde alışveriş yapmak, vize işlemleri ve bankacılık işlemleri için yabancı dile ihtiyaç duyduğunu ortaya koymuşlardır.

İncelenecek diğer bir makale Borrell (2007) tarafından yazılan "A Review of Second Language Learning Factors for Refugee Populations" isimli makaledir. Farklı ülkelere göç etmek zorunda kalan mültecilerin dil gereksinimleri üzerine araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırma ile mültecilerin PTSD, düşük okuryazarlık, değişen aile rolleri, sosyal soyutlanma, hafıza sorunları gibi sorunlardan doğan gereksinimleri göze alınarak yeniden yapılandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Gilmartin (2008) "Language Training for Adult Refugees: The Integrate Ireland Experience" isimli makalesinde İrlanda'da yaşayan göçmenlerin dil ihtiyaçlarının üzerinde durmuş, göçmenlerin iş bulabilmesinin ve devamlılığını sağlayabilmesinin dil eğitimine bağlı olduğunu belirtmiştir. Göçmenlerin mesleki dil ihtiyaçlarının önemi üzerinde durmuştur.

Kaewpet (2009) "A Framework for Investigating Learner Needs: Needs Analysis Extended to Curriculum Development" isimli makalede, İngilizce öğrenen

mühendislerin dil gereksinimlerini belirleyebilmek için alan yazın taraması yapmıştır. Kaewpet, sırasıyla sosyolinguistik model, sistematik yaklaşım, öğrenme merkezli yaklaşım, öğrenen merkezli yaklaşım ve görev merkezli yaklaşım üzerinde durmuştur. Araştırma sonucuna göre dil öğrenme sorunları üzerine çalışılarak dil öğrenimi sağlanamaz. Uygun yaklaşım seçilerek mühendislerin ihtiyaç duyduğu mesleki dil ihtiyaçları ve iletişim sorunları ortadan kaldırılabilir. Dil eğitimi veren kurslar belirlenen ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırılmalıdır.

Benseman ve Insight (2012) "Adult Refugee Learners With Limited Literacy: Needs And Effective Responses" adlı çalışmada Yeni Zelanda'da okuryazar olmayan ya da okuryazarlık becerileri düşük olan göçmen ve mülteciler üzerinde çalışmış ve anadilinde okuryazar olmayan bireylerin yabancı bir dilde bu becerileri geliştirebilmesinin çok zor olduğunu belirtmiştir. Mültecilerin yaşadıkları travmatik olayların neden olduğu stresin, bireylerin dil öğrenimini olumsuz yönde etkilediğini tespit etmiştir.

Mirici ve diğerleri (2013) "Immigrant Parent Vs. Immigrant Children: Attitudes Toward Language Learning In The US" adlı çalışmasında Amerika Birleşik Devletlerindeki göçmen çocukların dil yaklaşımlarını ortaya koyarken göçmen ebeveynlerin ve çocuklarının dilden farklı beklentilerinin olduğunu ortaya koymuştur. Çocukların eğitim, kariyer planlama gibi beklentilerinden dolayı yabancı dil öğrenmeye ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır.

Yabancı Dil olarak Türkçe öğrenimi üzerine çeşitli dil ihtiyaçlarını belirleme çalışmaları yapılmıştır. Tok ve Yığın'(2013) yaptığı "Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Nedenlerine İlişkin Bir Durum Çalışması" isimli çalışma ile Türkiye'de bulunan yabancı uyruklu öğrencilerin ekonomik ve eğitim ihtiyaçlarından dolayı Türkçe öğrenmek istediği tespit edilmiştir. Aynı çalışma Türkî cumhuriyetlerden gelen öğrencilerin akrabalık ilişkilerinden ötürü Türkçe öğrenmek istediğini de ortaya çıkarmıştır.

Çalışkan ve Çangal (2013) "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: Bosna-Hersek Örneği", isimli araştırmada Bosna-Hersek'li öğrencilerle yaptığı çalışma sonucu dil ihtiyaçlarını "Ticaret Yapma, Eğitim ve İş İmkânı,

Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar, Sınıf İçi İletişim Kurma" olmak üzere dört boyutta toplanmıştır. Ticaret yapma tespit edilen en önemli Türkçe öğrenme ihtiyacıdır ve bunun için sahip olunan Türkçe yeterliliği orta düzeydedir. Bunu sırasıyla Eğitim ve İş İmkânı, Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar ve son olarak Sınıf İçi İletişim Kurma boyutları izlemektedir. Bu ihtiyaçlar ise düşük düzeydedir.

Boylu ve Çangal (2014)' in "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: İran Örneği" yaptığı araştırma sonucunda tespit edilen sonuçlar Bosna örneği gibi dört boyuttan oluşmaktadır. Bunlar "Ticaret Yapma, Eğitim ve İş İmkânı, Bireysel İlgi ve İhtiyaçlar, Sınıf İçi İletişim Kurma" boyutlarıdır. Öğrencilerin en çok ihtiyaç duyduğu boyut Sınıf İçi İletişim Boyutu' dur. Bu boyutun alt maddelerinden çıkan sonuç ise konuşma becerisine duydukları ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Bunun nedeni olarak öne sürülen görüş, öğrencilerin kendi ülkelerinde konuşma becerisini sınıf dışında geliştirme imkânlarının olmamasıdır. Öğrenciler diğer dil becerilerini sınıf dışında televizyon kanalları vb. teknolojik imkânlarla geliştirebilecekken konuşma becerisi için aynı şansa sahip değillerdir.

Yabancı Dil olarak Türkçe üzerine yapılan diğer çalışma Yağmur Şahin, İşcan, Kana ve Koçer(2014)'in yaptığı "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin İhtiyaç Algıları: Betimsel Durum Analizi Çalışması" adlı çalışmada Hindistanlı öğrencilerin en çok konuşma becerisine ihtiyaç duyduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada öğrencilerin dil bilgisi etkinliklerine daha çok ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmıştır.

Hall ve Cook (2015)) tarafından yapılan "The English Language Needs And Priorities Of Young Adults In The European Union: Student And Teacher Perceptions" adlı çalışmada ise Avrupa'daki genç yetişkinlerin yabancı dil ihtiyaçlarını, önceliklerini ve İngilizcenin geleceğini belirlemek üzere üç ülkede araştırma yapılmıştır. Yapılan çalışmada gençlerin yabancı dili akademik ve mesleki kariyer yapma isteği için öğrenmeye ihtiyaç duyduğu belirlenmiş aynı zamanda internet kullanımının da dil öğrenme ihtiyacı doğurduğu ortaya çıkmıştır.

Jilta (2016) tarafından yapılan "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğrenene Yönelik Dil İhtiyaç Analizi: Kosova Örneği" adlı çalışmada Türkçe

öğrenen Kosovalı kursiyerlere uygulanan anket sonucu kursiyerlerin dil ihtiyaçlarının sırasıyla ticaret yapma, eğitim, iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar, sınıf içi iletişim kurma olmak üzere dört alt boyutta olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda kursiyerlerin dil öğrenimine başlamadan önce Türkiye'yi ziyaret etmelerinin dil ihtiyacını doğurduğu ortaya çıkmıştır.

Yabancı dil olarak Türkçeye ait dil ihtiyaçları üzerine yapılan ve ulaşılabilen en güncel araştırma Bölükbaş (2016) tarafından yapılan “Suriyeli Mültecilerin Dil İhtiyaçlarının Analizi: İstanbul Örneği” adlı araştırmadır. Araştırmada Suriyeli sığınmacıların en çok bir sorunla karşılaştıklarında ve resmi işlemler sırasında Türkçe kullanma ihtiyacı hissettiği tespit edilmiştir. Sığınmacıların eğitimlerini tamamlamak, Türkiye'deki hayatlarını devam ettirebilmek ve iş imkânları için Türkçe öğrenmek istedikleri tespit edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, verilerin toplanmasına ve toplanan verilerin değerlendirmesine ait bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Şanlıurfa'da yaşayan Suriyeli sığınmacıların dil öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek için yapılan bu çalışma nitel araştırma yöntemine göre düzenlenmiş, veriler nitel veri toplama teknikleri kullanarak toplanmış ve nitel analiz yaparak çözümlenmiştir.

Nitel araştırma "*Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma*" olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 45).

3.2. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcı grubunu Şanlıurfa şehir merkezinde yaşayan ve Siba Eğitim Danışmanlık Palden Akademi'deki Türkçe kursuna giden 36 Suriyeli sığınmacı oluşturmaktadır. Bu katılımcı grubunun seçiminde araştırmanın hızlı, pratik ve ekonomik bir şekilde ilerleyebilmesi için kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. "*Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı yakın ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer*"(Yıldırım ve Şimşek, 2013: 141).

3.3. Veri Toplama Aracı

Chan (2001), öğrencilerin en iyi kendilerinin dil ihtiyaçlarını ve yabancı dilden ne istediklerini belirleyebileceklerini ifade etmiştir. Çünkü öğrencilerin hedef dilde neyi yapabiliyor yapamayacaklarını ve hangi dil becerilerine en fazla ihtiyaç duyduklarını bildiğini belirtmiştir. Bu çalışmada da verilerin toplanması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formları Türkçe öğrenen sığınmacılara uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formların hazırlanış sürecinde 10 Suriyeli sığınmacıya ön anket uygulanmıştır. Ön anketten elde edilen veriler, alanyazın taraması, tez danışmanının görüşleri ve uzman görüşlerinden yararlanılarak yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanmıştır. Oluşturulmuş olan bu form iki bölümden

oluşmaktadır. Birinci bölüm sığınmacıların kişisel bilgilerinin bulunduğu 10 sorudan oluşmaktadır. İkinci bölüm ise açık uçlu sorulardan oluşan 4 sorudan oluşmaktadır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Suriyeli sığınmacıların dil ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla daha önce yapılan dil ihtiyaç belirleme çalışmaları incelenmiştir. Elde edilen bilgiler kullanılarak 4 maddelik açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan form Türkçe eğitiminde iki uzman tarafından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin sonunda eksiklikler giderilerek çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır. Çalışmaya katılan sığınmacılar gönüllülük ilkesine uygun olarak katılmış, sorular yazılı formda sunulmuştur. Sığınmacılardan yazılı formda cevaplar alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler içerik analizine göre analiz edilmiştir. İçerik analizinde elde edilen verileri tanımlama ve verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarma amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 259). Bu amaçlar doğrultusunda elde edilen veriler incelenmiştir. İncelenen verilerden belli tema ve kavramlarla sınıflandırılmıştır. Bu tema ve kavramlardan elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2013: 260) içerik analizini şöyle sınıflandırmaktadır:

- **Verilerin Kodlanması:** Bu aşamada araştırmacı elde ettiği bilgileri inceleyerek, anlamlı bölümlere ayırmaya ve her bölümün kavramsal olarak ne anlam ifade ettiğini bulmaya çalışır. Bu bölümler bazen bir sözcük, bazen bir cümle ya da paragraf, bazen de bir sayfalık veri olabilir. Verilerin kodlanması daha önceden belirlenmiş kavramlara göre, verilerden çıkarılan kavramlara göre ya da genel bir çerçeve içinde kodlama yapılır.
- **Temaların Bulunması:** Temaların bulunması için öncelikle kodlar bir araya getirilir ve incelenir. Kodlar arasındaki ortak yönler bulunmaya çalışılır. Bu bir tematik kodlama işlemidir ve verilerin kodlar aracılığıyla kategorize edilmesidir.
- **Verilen Kodlara Ve Temalara Göre Düzenleme Ve Tanımlama:** İlk aşamada ayrıntılı kodlama, ikinci aşamada yapılan tematik kodlama sonucu araştırmacı topladığı verileri düzenleyebileceği bir sistem oluşur. Üçüncü

aşamada araştırmacı bu sisteme göre elde edilen verileri düzenler. Verilerin okuyucunun anlayacağı bir dille tanımlanması ve sunulması önemlidir.

- **Bulguların Yorumlanması:** Bulguların yorumlanması ve bazı sonuçların çıkarılması bu aşamada yapılır. Araştırmacının yapacağı yorumlar önemlidir. Araştırmacı elde ettiği bulgulara ilişkin açıklama yapmak zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Suriyeli sığınmacıların Türkçe ihtiyaçları hakkındaki görüşleri incelenmiştir ve örnekleriyle birlikte açıklanmıştır.

4.1. Dil öğrenen Suriyeli sığınmacıların özellikleri

Bu bölümde araştırmaya katılan Suriyeli sığınmacıların kişisel bilgileri ile ilgili; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, medeni durumu, yabancı dil bilgileri, Türkiye’de bulunma süreleri ve buna bağlı olarak Türkçe öğrenimi alma süreleri ilgili frekans değerleri ve buna bağımlı yüzde hesaplamalarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Sığınmacıların Özelliklerine Göre Frekans Dağılımları ve Yüzdeleri

Değişkenler	Kategori	(f)	%
Cinsiyet	Erkek	20	55
	Kadın	16	45
Yaş	18-23	31	86
	23-29	3	8
	30-35	2	6
Medeni Durum	Evli	2	6
	Bekâr	34	94
Eğitim Düzeyi	Lise	18	50
	Üniversite	18	50
Yabancı dil	İngilizce	31	100
Kur düzeyi	C1	36	100
Toplam		36	100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya 36 Suriyeli sığınmacının katıldığı görülmektedir. Araştırmaya katılan sığınmacıların 20’si erkek, 16’sı kadındır. Kadın

ve erkek sayılarının eşit olmasa da birbirlerine yakın oldukları görülmektedir. Sığınmacıların yaş aralıkları incelendiğinde 31 sığınmacının 18-23, 3 sığınmacının 23-29, 2 sığınmacının ise 30-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Sığınmacıların yarısı (18 kişi) lise, diğer yarısı (18 kişi) ise üniversite düzeyinde eğitime sahiptir. Lise ve lisans düzeyinde eğitime sahip sığınmacı sayılarının birbirlerine eşit olduğu görülmektedir. İlköğretim ve Lisansüstü eğitime sahip sığınmacıların bulunmamasından ötürü bu eğitim kademeleri tabloya eklenmemiştir. Sığınmacıların 2'si evli, 34 sığınmacı ise bekârdır. Sığınmacıların 31'nin İngilizceyi bildiği görülmüştür. Katılımcıların tamamı C1 düzeyinde Türkçe bilmektedirler.

Tablo 2. Sığınmacıların Türkiye’de Bulunma Sürelerine Göre Frekans Dağılımları

Süre	(f)	%
0-6 ay	1	2,7
7-12 ay	3	8,3
1-2 yıl	15	41,6
3-4 yıl	17	47,4
Toplam	36	100

Tablo 2 incelendiğinde, sığınmacılardan 1 kişinin 0-6 ay, 3 sığınmacının 7-12 ay, 15 sığınmacının 1-2 yıl, 17 sığınmacının ise 3-4 yıllık bir süredir Türkiye’de bulunduğu görülmektedir.

Tablo 3. Sığınmacıların Türkçe Öğrenme Sürelerine Göre Frekans Dağılımları

Süre	(f)	%
0-6 ay	9	25
7-12 ay	17	47,4
1-2 yıl	6	16,6
3-4 yıl	4	11
Toplam	36	100

Tablo 3’de görüldüğü üzere, sığınmacıların 9’u 0-6 ay arası kısa sayılabilecek bir süredir, 17’si 7-12 ay arası orta düzey bir süredir, 6’sı 1-2 yıl ve 4’ü 3-4 yıllık uzun sayılabilecek bir süredir Türkçe öğrenmektedir.

Tablo 4. Sığınmacıların Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı İsteme Durumlarına Göre Frekans Dağılımları

Süre	(f)	%
İstiyorum	34	94,4
İstemiyorum	2	5,6
Toplam	36	100

Tablo 4 incelendiğinde, sığınmacıların tamamına yakın bir sayı olan 34’ünün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istediği görülmektedir. Sadece 2 sığınmacı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını istememektedir. Bu durumdan çıkan sonuca göre vatandaşlık isteyen bireyler için Türkçe hayati öneme sahiptir. Sığınmacıların dil ihtiyaçları Türkiye’deki yaşam beklentilerine paralellik gösterecektir.

4.2. Suriyeli Sığınmacıların Türkçe Öğrenme İhtiyaçları

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıları Türkçe öğrenmesine neden olan ihtiyaçlar; Eğitsel İhtiyaçlar, Ekonomik İhtiyaçlar, Sosyal İhtiyaçlar ve diğer ihtiyaçlar olarak belirlenmiştir.

Tablo 5. Türkçe Öğrenmeye Yönlendiren İhtiyaçlar

Kodlar	(f)	%
Eğitsel ihtiyaçlar	33	91,6
Ekonomik ihtiyaçlar	19	52,7
Sosyal ihtiyaçlar	20	55,5
Diğer	5	13,9

**Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı katılımcı sayısından fazladır.*

Bu ihtiyaçların cinsiyete, eğitim durumuna ve sığınmacıların Türkiye’de bulunma sürelerine göre dağılımı şu şekildedir:

Tablo 6. Eğitsel İhtiyaçlar

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	18	54,5
<i>Kadın</i>	15	46,5
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	17	51,5
<i>Üniversite</i>	16	48,5
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	3
<i>7-12 ay</i>	3	9
<i>1-2 yıl</i>	14	42,5
<i>3-4 yıl</i>	15	45,5

Sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren öncelikli ihtiyaçlar olarak Eğitsel ihtiyaçlar gelmektedir. Katılımcıların % 91,6'sı Eğitsel ihtiyaçları Türkçe öğrenme nedeni olarak seçmiştir. Eğitsel ihtiyaçları Türkçe öğrenme amacı nedeni olarak görenlerin % 45,5'ini kadınlar % 55,5'ini ise erkekler oluşturmaktadır. Eğitsel ihtiyaçları Türkçe öğrenmelerinin ilk nedeni olarak gören Sığınmacıların % 51,5'i Lise, % 48,5 ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Katılımcıların % 3'ü 0-6 ay, % 9'u 7-12 ay, % 42,5'i 1-2 yıl, %4 5,5'i ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır.

Tablo 7. Eğitsel İhtiyaç Nedenleri

Kodlar	(f)
Lisans Eğitimi	33

Tablo 7'de görüldüğü üzere, lise mezunu olan ya da lisans eğitimi yarım kalan sığınmacılar Türkçe öğrenimini eğitimleri için bir koşul olarak görmektedir. Türkçe öğrenimi sayesinde lisans eğitimi almayı, farklı bir alanda lisans eğitimi almayı ya da ülkelerinde yarım kalan lisans eğitimini tamamlamayı hedeflemektedirler. Aşağıda bu konudaki çeşitli sığınmacıların görüşlerine örnekler verilmiştir.

“Üniversiteye girmek için Türkçe öğreniyorum. Tıp fakültesinde okumak istiyorum ve çok iyi bir doktor olmam için Türkçe öğrenmem lazım.” (S8).

“Türkiye’de üniversiteyi tamamlamak için Türkçe öğreniyorum.” (S11).

“Diş hekimi olmak istiyorum. Şimdi üniversite hazırlık sınıfındayım. Üniversite eğitimimi tamamlamak için Türkçe öğreniyorum.” (S18).

“Üniversitede okumak ve kitapları daha kolay anlamak için Türkçe öğreniyorum. İlahiyat öğretmeni olacağım ve Türkçe sayesinde Türklere kolayca Kuran öğretebileceğim.” (S28).

Tablo 8. Ekonomik İhtiyaçlar

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	10	53
<i>Kadın</i>	9	47
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	8	52
<i>Üniversite</i>	11	48
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	5,2
<i>7-12 ay</i>	1	5,2
<i>1-2 yıl</i>	7	37
<i>3-4 yıl</i>	10	56,6

Sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren diğer bir öncelikli ihtiyaç olarak Ekonomik ihtiyaçlar gelmektedir. Katılımcıların % 52,7’si Ekonomik ihtiyaçları Türkçe öğrenme nedeni olarak seçmiştir. Ekonomik ihtiyaçları Türkçe öğrenme nedeni olarak görenlerin % 47’sini kadınlar % 53’ünü ise erkekler oluşturmaktadır. Ekonomik ihtiyaçları Türkçe öğrenmelerinin ilk nedeni olarak gören Sığınmacıların % 52’si Lise, % 48’i ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Katılımcıların % 3’ü 0-6 ay, % 9’u 7-12 ay, % 42,5’i 1-2 yıl, % 45,5’i ise 3-4 yıldır Türkiye’de bulunmaktadır.

Tablo 9. Ekonomik İhtiyaç Nedenleri

Kodlar	(f)
Alışveriş	13
İş	9

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Tablo 9'dan çıkan sonuca göre sığınmacıları ekonomik açıdan Türkçe öğrenmeye yönlendiren ilk nedenin *alışveriş* ($f=13$) olduğu görülmektedir. S23 ve S26 kodlu sığınmacıların bu konudaki görüşleri örnek olarak verilmiştir.

S23 kodlu sığınmacı: *“Alışveriş yaparken Türkçe konuşmak zorunda kalıyorum”* şeklinde görüşlerini ifade ederek alışveriş sırasında Türkçe konuşmanın bir zorunluluk olduğunu belirtmiş ve onun Türkçe öğrenmesinin gerekçelerinden biri olduğunu ifade etmiştir.

S26 kodlu sığınmacı ise alışveriş yapmak için Türkçenin bir ihtiyaç olduğunu dile getirmiştir : *“Alışveriş yaparken Türkçeye ihtiyacım var.”*

İş hayatı sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren ($f=9$) ikinci ekonomik neden olarak ortaya çıkmıştır. S11 kodlu sığınmacı: *“Bir alışveriş merkezinde çalışıyorum, bu yüzden Türkçe öğrenmeye ihtiyacım var”* şeklinde görüşlerini ifade ederken Türkçenin işi için bir gereklilik olduğunu ortaya koymuştur.

S24 kodlu sığınmacı daha kolay iş bulabilmesi için Türkçenin bir ön şart olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *“İnsanları anlayıp daha kolay iş bulabilmek için ve alışveriş yapabilmek için Türkçe öğreniyorum.”*

S35: *“Para kazanmak için Türkçe öğreniyorum”* biçiminde kendini ifade ederek Türkçe öğrenmenin para kazanabilmesini sağlayacağını ifade etmiştir.

Tablo 10. Sosyal İhtiyaçlar

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	12	60
<i>Kadın</i>	8	40
Eğitim durumu		

<i>Lise</i>	7	35
<i>Üniversite</i>	13	65
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>		
<i>7-12 ay</i>	1	25
<i>1-2 yıl</i>	7	35
<i>3-4 yıl</i>	12	40

Sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren diğer bir öncelikli ihtiyaç olarak Sosyal ihtiyaçlar gelmektedir. Katılımcıların % 55,5'i Sosyal ihtiyaçları Türkçe öğrenme nedeni olarak seçmiştir. Sosyal ihtiyaçları Türkçe öğrenme nedeni olarak görenlerin % 40'ını kadınlar % 60'ını ise erkekler oluşturmaktadır. Erkeklerin kadınlara oranla Türkçeye sosyal alanda daha fazla ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmıştır. Sosyal ihtiyaçları Türkçe öğrenmelerinin ilk nedeni olarak gören Sığınmacıların % 35'i Lise, % 65'i ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Lisans düzeyinde eğitime sahip sığınmacıların sosyal alanda Türkçeye ihtiyaçlarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların % 25'i 7-12 ay, % 35'i 1-2 yıl, % 40'ı ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır. Sığınmacıların Türkiye'deki yaşam süreleri arttıkça sosyal alanda Türkçeye daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar.

Tablo 11. Sosyal İhtiyaç Nedenleri

Kodlar	(f)
İletişim	11
Türkiye'de Yaşam	8
Arkadaş Edinmek	5

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Tablo 11'den çıkan sonuca göre sığınmacıları sosyal alanda Türkçe öğrenmeye yönlendiren ihtiyaçlar olarak *iletişim, Türkiye'de yaşam, arkadaş edinmek, internet* kodları belirlenmiştir.

Sığınmacıları sosyal alanda Türkçe öğrenmeye yönlendiren ilk neden olarak *iletişim(11)* görülmektedir. S6 kodlu sığınmacı, Türk insanıyla etkili bir iletişim kurabilmenin, kendi işlerini tek başına halledebilmesinin gereği olarak Türkçe öğrenmeye ihtiyaç duyduğunu belirtip düşünceleri şu şekilde dile getirmiştir: "*Türk*

insanlarla daha iyi anlaşabilmek, onlarla sohbet edebilmek için Türkçe öğreniyorum. Bütün işlerimi kendi başıma halledebileceğim.”

S9 kodlu sığınmacı *“Türk vatandaşlarıyla anlaşabilmek için Türkçe öğreniyorum”* diyerek neden Türkçe öğrenmeye ihtiyaç duyduğu belirtmiştir.

Sığınmacıların Türkçe öğrenmeye yönlendiren ikinci sosyal ağırlıklı neden olarak Türkiye’de yaşam ($f=8$) kodu olarak belirlenmiştir. Sığınmacılar için Türkçe, Türklerle birlikte yaşamının bir gereğidir.

S3 kodlu sığınmacı Türklerle beraber yaşamının gereği olarak Türkçe öğrendiğini söyleyerek: *“İnsanlarla birlikte yaşayabilmek ve anlaşabilmek için Türkçe öğreniyorum”* şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

S28: *“Yeni insanlarla tanışmak ve konuşmak için, hayatımın daha kolay ve rahat olması için Türkçe öğreniyorum”* diyerek Türkiye’deki yaşamının rahat ve kolay olabilmesi için Türkçe öğrenmeye başladığını belirtmiştir.

Sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren diğer bir sosyal ihtiyaç kodu olarak *arkadaş edinmek* ($f=5$) belirlenmiştir. Bu konuda S26 ve S29 kodlu sığınmacıların görüşlerine yer verilmiştir. S26: *“Yeni insanlarla tanışabilmek için Türkçe öğreniyorum”* şeklinde görüşlerini ifade ederek Türkçe öğrenmenin arkadaş edinebilmesini sağlayacağına inandığını belirtirken S29: *“Kadınlarla tanışabilmek için”* biçiminde düşüncelerini dile getirerek sadece belirli bir grupta arkadaş edinebilmesi için gereklilik olduğunu belirtmiştir.

Aşağıda bu hususta diğer sığınmacıların görüşlerinden örnekler verilmiştir:

“Türk arkadaşlarımla görüşebilmek için Türkçe öğreniyorum.” (S11).

“Günlük hayatımı devam ettirebilmek için Türkçe öğreniyorum.” (S14).

“Toplum ile daha iyi anlaşabilmek için Türkçe öğreniyorum.”(S17).

“Türklerle konuşmak ve yaşamak için.” (S18).

“Yeni insanlar tanımak için Türkçe öğreniyorum.” (S20).

“İnternette arkadaşlarla Türkçe konuşmak için öğreniyorum.” (S21).

“Komşularla konuşabilmek için.”(S30).

Tablo 12. Diğer İhtiyaçlar

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	2	40
<i>Kadın</i>	3	60
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	2	40
<i>Üniversite</i>	3	60
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	20
<i>7-12 ay</i>	-	-
<i>1-2 yıl</i>	1	20
<i>3-4 yıl</i>	3	60

Sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren diğer ihtiyaçlar belirlenmiştir. Katılımcıların % 13,8'i diğer ihtiyaçları Türkçe öğrenme nedeni olarak seçmiştir. Diğer ihtiyaçları Türkçe öğrenme amacı nedeni olarak görenlerin % 60'ını kadınlar % 40'ını ise erkekler oluşturmaktadır. Diğer ihtiyaçları Türkçe öğrenmelerinin nedeni olarak gören Sığınmacıların % 40'ı Lise, % 60'ı ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Katılımcıların % 20'si 0-6 ay, % 20'si 1-2 yıl, % 60'ı ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır. Sığınmacılar kitap yazmak, Türk bir kadınla evlenmek gibi nedenlerden Türkçe öğrenmektedirler.

“Bir Türk kadınla evleneceğim.”(S17).

“Kitap yazmak için.”(S18).

4.3.Türkçe Öğrenmenin Sığınmacıların Hayatlarına Katkısı:

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların Türkçe öğrenmenin hayatlarına Eğitsel, Ekonomik, Sosyal ve diğer açılardan katkı sağlayacağına inandığı tespit edilmiştir.

Tablo 13. Türkçe Öğrenmenin Sığınmacıların Hayatlarına Katkısı

Kodlar	f	%
Eğitsel Katkı	25	69,4

Ekonomik Katkı	16	44,4
Sosyal Katkı	25	69,4
Diğer Katkı	2	5,5

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı katılımcı sayısından fazladır.

Bu katkıların cinsiyet, eğitim durumu ve sığınmacıların Türkiye'de bulunma sürelerine göre dağılımı şu şekildedir:

Tablo 14. Eğitsel Katkı

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	66	66
<i>Kadın</i>	44	44
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	13	52
<i>Üniversite</i>	12	48
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	4
<i>7-12 ay</i>	3	12
<i>1-2 yıl</i>	40	40
<i>3-4 yıl</i>	44	44

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacılar Türkçe öğrenmenin hayatlarına eğitim, ekonomik, sosyal ve diğer katkılarda bulunacağını belirtmiştir.

Sığınmacıların % 69'u Türkçe öğrenmenin hayatlarına eğitsel açıdan katkı sağlayacağını düşünmektedir. Türkçe öğrenmenin hayatlarına eğitsel açıdan katkı sağlayacağını düşünenlerin % 44'ünü kadınlar % 66'sını ise erkekler oluşturmaktadır. Erkek sığınmacılar kadın sığınmacılara göre Türkçe öğrenmenin eğitimlerine daha fazla katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Türkçe öğrenmenin hayatlarına eğitim açısından katkı sağlayacağını düşünen sığınmacıların % 52'si Lise, % 48'i ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Lise mezunu olan sığınmacılar lisans eğitimi almayı hedeflemektedir. Lisans eğitimi yarım kalmış sığınmacılar Türkiye'de aldıkları eğitimi tamamlamayı hedeflemektedirler. Sığınmacıların % 4'ü 0-6 ay, % 12'si 7-12 ay, % 40'ı 1-2 yıl, % 44'ü ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır.

Tablo 15. Eğitsel Katkı Beklentileri

Kodlar	f
Üniversite	25
Daha İyi Eğitim	16
Başkalarına Öğretmek	2

**Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı katılımcı sayısından fazladır.*

Sığınmacılar Türkçe öğrenmenin eğitim açısından Üniversite eğitimi ($f=25$) almalarına veya yarım kalan eğitimlerini tamamlamalarına katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Bu konuda S1 ve S9 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

S1 : *“Üniversiteye girmem için bana yardım edecek”* şeklinde görüşünü paylaşarak Türkçe öğrenmenin üniversiteye giriş için bir ön şart olduğunu belirtmiştir.

S9 : *“Üniversiteye devam etmemi sağlayacak”* diyerek Türkçe öğreniminin yarım kalan eğitimini tamamlayabilmesini sağlayacağını dile getirmiştir.

Tablo 15’ten çıkan sonuca göre sığınmacıların Türkçe öğrenmenin aldıkları eğitimin kalitesini arttıracığına inandıklarını göstermektedir. S17 ve S26 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

S17 kodlu sığınmacı Türkçe öğrenmenin eğitimine yapacağı katkı şu şekilde dile getirmiştir: *“Üniversitede hocalarımı daha iyi anlamamı sağlayacak.”*

S26 kodlu sığınmacı ise Türkçe öğrenmenin üniversite derslerine olabilecek katısını *“Türkçe öğrendikten sonra okulda daha iyi çalışabileceğim”* diyerek düşüncesini dile getirmiştir.

Tablo 15’ten çıkan diğer bir sonuç sığınmacıların kendilerinin Türkçe öğrenmelerinin başkalarının da eğitimine katkı sağlayacağını belirtmiştir.

S30 kodlu sığınmacı bir annedir. Kendisinin Türkçe öğreniminin yanında çocuklarına da Türkçe öğretmek amacının olduğunu belirtip *“Çocuklarıma Türkçe öğretebileceğim”* şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Aşağıda çeşitli sığınmacıların görüşlerinden örnekler verilmiştir:

“Eğitimimi daha rahat tamamlayabilirim.” (S6).

“Üniversitede daha rahat olacağım.” (S15).

“Üniversitede hocalarımı daha iyi anlamamı sağlayacak.” (S17).

“İleride akademisyen olmak istiyorum.” (S25).

“Türkçe öğrendikten sonra anadilim olan Arapçayı Türklere öğreteceğim.” (S28).

“Okula daha kolay olacak ve dersleri daha iyi anlayabileceğim.” (31).

“Üniversitede daha başarılı olabileceğim.” (S32).

Tablo 16. Ekonomik Katkı

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	8	50
<i>Kadın</i>	8	50
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	7	43,75
<i>Üniversite</i>	9	56,25
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	6,25
<i>7-12 ay</i>	1	6,25
<i>1-2 yıl</i>	6	37,5
<i>3-4 yıl</i>	8	50

Sığınmacıların % 44,4'ü Türkçe öğrenmenin hayatlarına ekonomik açıdan katkı sağlayacağını düşünmektedir. Türkçe öğrenmenin hayatlarına ekonomik açıdan katkı sağlayacağını düşünenlerin % 50'sini kadınlar % 50'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Türkçe öğrenmenin hayatlarına ekonomik açıdan katkı sağlayacağını düşünen sığınmacıların % 43,75'i Lise, % 56,25'i ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Sığınmacıların % 6,25'i 0-6 ay, % 6,25'i 7-12 ay, % 37,5'i 1-2 yıl, % 50'si ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır.

Tablo 17. Ekonomik Katkı Beklentileri

Kodlar	f
İş	14
Alışveriş	3

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Tablo 17'ye göre sığınmacılar Türkçe öğrenmenin ekonomik açıdan hayatlarına *İş* ($f=14$) konusunda ve *alışveriş* ($f=3$) yapmalarında katkı sağlayacağına inanmaktadırlar.

İş kodunda sığınmacılar, Türkçe öğrenmenin iş bulmalarını kolaylaştıracağına inandıklarını belirtip, işlerine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Bu konuda S8, S9 ve S23 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

“Okula bittikten sonra iş bulacağım ve işimde bana yardım edecek.” (S8).

“Çalışmam konusunda bana destek olacak, daha kolay para kazanabileceğim.” (S9).

“Üniversite bittikten sonra ofis açacağım. İş için Türkçe çok önemli.” (S23).

Tablo 17'nin gösterdiği sonuca göre üç sığınmacı Türkçe öğrenmenin alışveriş yapmalarını kolaylaştıracağına inanmaktadırlar. Bu konuda S17 ve S31 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

“Kolayca iş bulabileceğim ve alışveriş yapabileceğim.” (S17).

“Alışveriş daha kolay olacak.” (S31).

Tablo 18. Sosyal Katkı

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	15	60
<i>Kadın</i>	10	40
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	40	40

<i>Üniversite</i>	60	60
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	4
<i>7-12 ay</i>	1	4
<i>1-2 yıl</i>	12	48
<i>3-4 yıl</i>	11	44

Sığınmacıların % 69,4'ü Türkçe öğrenmenin hayatlarına sosyal açıdan katkı sağlayacağını düşünmektedir. Türkçe öğrenmenin hayatlarına sosyal açıdan katkı sağlayacağını düşünenlerin % 40'ını kadınlar % 60'ını ise erkekler oluşturmaktadır. Türkçe öğrenmenin hayatlarına sosyal açıdan katkı sağlayacağını düşünen sığınmacıların % 40'ı Lise, % 60'ı ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Sığınmacıların % 4'ü 0-6 ay, % 4'ü 7-12 ay, % 48'i 1-2 yıl, % 44'ü ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır.

Tablo 19. Sosyal Katkı Beklentileri

Kodlar	f
İletişim	10
Yeni İnsanlara Tanışmak	8
Daha İyi Bir Yaşam	4
Sosyal Medya	4

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Tablo 19'dan çıkan sonuca göre sığınmacılar Türkçe öğrenmenin sosyal hayatlarına yapacağı katkı olarak *iletişim, arkadaş edinmek, sosyal medya, daha iyi bir yaşam* kodları belirlenmiştir.

Sığınmacılar Türkçe öğrenmenin *iletişim* ($f=10$) becerilerini arttıracığına inanmaktadırlar. S4 kodlu sığınmacı: *“İnsanlara daha rahat bir şekilde konuşup, onlara karşı daha rahat olacağım. Daha kolay bir şekilde yeni insanlarla tanışacağım”* şeklinde görüşlerini dile getirerek sosyal ne gibi katkılar beklediğini ifade etmiştir.

S31 kodlu sığınmacı ise arkadaşlarıyla iletişiminin gelişeceğini şu şekilde ifade etmiştir: *“ Arkadaşlarımı daha kolay anlayabileceğim.”*

Sığınmacılar Türkçe öğrenmenin arkadaş edinmelerine katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Bu kodda sığınmacı S1 ve S11 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

“Türk insanlarla tanışacağım.” (S1).

“Yeni arkadaşlarla tanışmamı sağlayacak ve her yerde daha rahat Türkçe konuşabileceğim.”. (S11).

Sığınmacılar Tablo 19’den çıkan sonuca göre Türkçe öğrenmenin onlara daha iyi bir yaşam sunacağına inanmaktadırlar. Bu kodda S10 ve S24 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

S10: *“Türkçe öğrenirsem daha rahat yaşayabilirim hem de toplumda daha etkili olabilirim”* şeklinde görüşlerini ifade ederek Türkçe öğrenmenin hayatına sosyal açıdan yapacağı katkıları dile getirmiştir.

S24: *“Hayatım çok güzel olacak, her yere gidebilirim ve artık bir sorunla karşılaşmam”* diyerek düşüncelerini ifade ederken Türkçe bilmenin sosyal hayatta karşılaştığı sorunların çözümü olacağına dair inancını aktarmıştır.

Teknolojinin gelişimiyle beraber insan hayatının bir parçası haline gelen sosyal medya sığınmacılar için bir dil ihtiyacı olarak ortaya çıkmıştır. Sosyal medya araçlarını, sosyal hayatlarının bir parçası olarak gören sığınmacılar Türkçe öğrenmenin sosyal medya araçlarını kullanmalarına katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir. Bu kodda S12 ve S16 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

“Kısa mesaj atmamı, Facebook’u kullanmamı kolaylaştıracak, beni dilde güçlendirecek.” (S12).

“Türkiye’de internet çok iyi Facebook’u çok kullanıyoruz. Orada işime yarayacak.” (S16).

Sığınmacıların Türkçe öğreniminin sağlayacağı sosyal katkılar konusundaki görüşlerine dair çeşitli örnekler aşağıda verilmiştir.

“Türklerle görüşmemi kolaylaştıracak.”(S9).

“Türklerle daha rahat konuşacağım.” (S13).

“Türkiye’de yaşamım daha iyi olacak.” (S15).

“Millet ile daha sosyal olabilirim.”(S17).

“Yaşamak için, insanlar konuşunca beni anlayacak.” (S19).

“İnsanlarla sohbet edebileceğim.” (S22).

“Bilgisayarı kullanmak.” (S23).

“Başkalarına yardımcı olmak istiyorum.”(S25).

Tablo 20. Diğer Katkılar

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	2	100
<i>Kadın</i>	-	-
Eğitim Durumu		
<i>Lise</i>	1	50
<i>Üniversite</i>	1	50
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	-	-
<i>7-12 ay</i>	-	-
<i>1-2 yıl</i>	1	50
<i>3-4 yıl</i>	1	50

Sığınmacıların % 5,5'i Türkçe öğrenmenin hayatlarına diğer alanlarda katkı sağlayacağını düşünmektedir. Türkçe öğrenmenin hayatlarına diğer alanlardan katkı sağlayacağını düşünenlerin % 100'ünü erkekler oluşturmaktadır. Türkçe öğrenmenin hayatlarına sosyal açıdan katkı sağlayacağını düşünen sığınmacıların % 50'si Lise, % 50'si ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Sığınmacıların %5 0'si 1-2 yıl, % 50'si ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır.

Tablo 21. Diğer Katkı Beklentileri

Kodlar	f
Evlilik	1
Film İzlemek	1

S17 kodlu sığınmacı: “*Evlenirsem eşimle daha kolay bir şekilde konuşurum*” şeklinde kendini ifade ederek bir Türk ile evlenmesi durumunda Türkçe öğrenmenin katkı sağlayacağını düşünmüştür.

S28: “*Filmleri daha iyi anlayabileceğim*” diyerek Türkçe öğrenmenin film izleyebilmesine katkı sağlayacağını belirtmiştir.

4.4. Suriyeli Sığınmacıların En Çok İhtiyaç Duyduğu Dil Becerisi

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların en çok ihtiyaç duyduğu dil becerileri belirlenmiştir.

Tablo 22. Türkçe Öğrenmede En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi

Kodlar	(f)	%
Konuşma	26	72,2
Dinleme	13	36
Okuma	13	36
Yazma	11	30,5

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı katılımcı sayısından fazladır.

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların en çok ihtiyaç duyduğu dil becerilerinin cinsiyet, eğitim durumu ve Türkiye'de yaşam sürelerine göre istatistikleri verilmiştir.

Tablo 23. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi – Konuşma

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	15	57,7
<i>Kadın</i>	11	42,3
Eğitim durumu		

<i>Lise</i>	12	46
<i>Üniversite</i>	14	54
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	1	3,8
<i>7-12 ay</i>	2	7,7
<i>1-2 yıl</i>	11	42,3
<i>3-4 yıl</i>	12	46,2

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Sığınmacıların % 72,2'si en çok ihtiyaç duydukları dil becerisinin konuşma becerisi olduğunu düşünmektedirler. Konuşma becerisine ihtiyaç duyanların % 42,3'ünü kadınlar % 57,7'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Konuşma becerisinin dinleme becerisinde olduğu gibi erkeklerin daha çok tercih ettiği görülmektedir. Konuşma becerisine ihtiyaç duyacağını düşünen sığınmacıların % 46'sı Lise, % 54'ü ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Eğitim düzeylerine bakıldığında konuşma becerisinde ciddi bir farklılık görülmemektedir. Sığınmacıların % 3,8'i 0-6 ay, % 7,7'si 7-12 ay, % 43,3'ü 1-2 yıl, % 46,2'si ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır. Bu sonuç dinleme becerisinde olduğu gibi konuşma becerisine de verilen önem Türkiye'de kalma süresi arttıkça artmaktadır. Bu durumdan Türkiye'de yaşam süresinin artmasının sığınmacıların sözel dil becerilerine duyduğu ihtiyacı arttırdığı sonucunu çıkarmaktadır.

Tablo 24. Konuşma Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri

Kodlar	(f)	%
İletişim	12	46
Okul	6	23
Hata yapma korkusu	5	19,2
Yeni insanlarla tanışmak	4	15,4
Alışveriş	3	11,5
Ulaşım	2	7,7
Önemli	1	3,8

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı katılımcı sayısından fazladır.

Konuşma becerisi sığınmacılar tarafından $f=26$ en çok tercih edilen ihtiyaç becerisidir. Konuşma becerisini ihtiyaç duyulma sebepleri olarak *iletişim, okul, hata*

yapma korkusu, yeni insanlarla tanışmak, alışveriş, ulaşım, önemli kodları belirlenmiştir.

İletişim gerekçesi sığınmacıların konuşma becerisinin tercih gerekçelerinin başında gelmektedir. Bu konuda S1 ve S16 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir.

S1 kodlu sığınmacı üniversiteye gideceğini belirterek: *“Konuşma ihtiyacım var çünkü üniversitede Türk insanlarla konuşacağım ve anlaşabilmemiz için konuşabilmemiz lazım.”* üniversitede iletişim için konuşmaya ihtiyaç duyacağını belirtmiştir. S16 kodlu sığınmacı ise iş ortamından iletişim için konuşmaya ihtiyaç duyduğunu belirterek: *“İşte insanlarla konuşabilmek için çünkü eğer düzgün konuşamazsam insanlarla iletişime geçemem”* diyerek konuşma becerisine ihtiyaç duymasının gerekçesini açıklamıştır.

Konuşma becerisinin sığınmacılar tarafından ihtiyaç duyulmasının bir diğer gerekçesi ise sığınmacıların eğitim için konuşma becerisi ihtiyaç olarak görmeleridir. Bu konuda S6 kodlu sığınmacı: *“Konuşma benim için en önemli ihtiyaç. İnsanlarla daha iyi anlaşabilirim, üniversiteye girdiğim zaman öğretmenlerle konuşabilir, Türk arkadaşlarla sohbet edebilirim, üniversitede yüksek puanlar kazanabilirim”* akademik başarı, öğretmen ve öğrencilerle iletişim için konuşma becerisine ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. S12 kodlu sığınmacı ise diğer becerilerinin yanında eğitim için konuşma becerisine ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir ve düşüncesini şu şekilde dile getirmiştir: *“Konuşma, okuma ve yazma becerilerine ihtiyacım var, çünkü üniversiteye gideceğim.”*

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların konuşurken hata yapma korkusu taşıdığını göstermiş ve bu gerekçeden ötürü konuşma becerisine ihtiyaç duyduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu konuda S14 ve S18 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir. S14 görüşlerini: *“Konuşma çünkü bazen yanlış konuşmaktan korkuyorum”* şeklinde açıklamıştır. S18 ise korkusunu şu şekilde dile getirmiştir: *“Türkiyelilerle hiç konuşamıyorum, konuşmaktan çok utanıyorum.”*

Konuşma becerisi hakkında sığınmacıların görüşleri hakkında örnekler verilmiştir:

“En çok ihtiyaç duyduğum beceriler konuşma ve okuma. İnsanlar konuşmak ve sohbet etmek istediğim için konuşmak önemli.”(S2).

“Konuşma çünkü Türk insanlarla yaşıyorum tam olarak Türkçe konuşmam lazım.”(S3).

“En iyi şekilde Türkçe öğrenmek istiyorum bu yüzden dinleme ve konuşma.” (S4).

“Konuşma çünkü çok iyi konuşursam üniversitede arkadaşlarla tanışacağım ve insanlarla daha iyi sohbet edeceğim.”(S8).

“Konuşma çünkü ben bütün gün Türk insanlarla konuşmalıyım ve aynı okulda olduğumuz için Türkçeyi konuşmak zorunda kalıyorum.” (S10).

“Konuşma, okuma ve yazma becerilerine ihtiyacım var, çünkü üniversiteye gideceğim.” (S12).

“Dinleme ve konuşma çünkü bir dil için bunlar önemli.” (S13).

“Konuşma çünkü sosyal hayatım için önemli.” (S15).

“Alışveriş yapmak için, arkadaşlarımla konuşmak için, yol tarif edebilmek için konuşmaya ihtiyacım var.” (S23).

Tablo 25. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi - Dinleme

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	10	77
<i>Kadın</i>	3	23
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	6	46
<i>Üniversite</i>	7	54
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	-	-
<i>7-12 ay</i>	1	7,7
<i>1-2 yıl</i>	4	30,7
<i>3-4 yıl</i>	8	61,6

Sığınmacıların % 36'sı en çok ihtiyaç duydukları dil becerisinin dinleme becerisi olduğunu düşünmektedirler. Dinleme becerisine ihtiyaç duyanların % 23'ünü kadınlar % 77'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Erkeklerin dinleme becerisine kadınlara göre daha çok ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Dinleme becerisine ihtiyaç duyduğunu belirten sığınmacıların % 46'sı Lise, % 54'ü ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Bu sonuç Lisans eğitimi alan sığınmacıların dinleme becerisine biraz daha fazla ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Sığınmacıların % 7,7'si 7-12 ay, % 30,7'si 1-2 yıl, % 61,6'sı ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır. Bu durumdan çıkarılabilecek sonuç; sığınmacıların Türkiye'de yaşam sürelerinin artmasına paralel olarak dinleme becerisine verilen önemin arttığını göstermektedir.

Tablo 26. Dinleme Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri

Kodlar	(f)	%
İletişim	4	30,7
Okul	3	23
Önemli Olması	2	15,3
Türkiye'de Yaşam	1	7,7

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Dinleme becerisinin öncelikli ihtiyaç olarak seçen sığınmacılar iletişim, önemli olması, okul, Türkiye'de yaşam gibi sebeplerle dinleme becerisini tercih etmişlerdir.

S28 kodlu sığınmacı iletişim için dinlemenin gerekli olduğunu belirtmiş ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: *“Bazı kelimeler birbirlerine benziyorlar ve yanlış anlıyorum. O yüzden iletişim için dinleme.”* Bu ifadeyle aynı zamanda sözcüklerin birbirine benzemesinden kaynaklandığını düşündüğü yanlış anlama çekincesinden ötürü dinlemenin önemli olduğunu belirtmiştir.

S4 kodlu sığınmacı ise bir dil öğrenebilmek için konuşma ve dinleme becerisinin gerekli olduğunu belirtip düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: *“En iyi şekilde Türkçe öğrenmek istiyorum bu yüzden dinleme ve konuşma.”*

Yapılan araştırmada sığınmacıların dinleme becerisinin tercih etmelerinin diğer bir nedeni olarak da okul da duydukları dil ihtiyacının olduğu ortaya çıkmıştır. Bu konuda S10 kodlu sığınmacının görüşü örnek olarak verilmiştir:

“Konuşma çünkü ben bütün gün Türk insanlarla konuşmalıyım ve aynı okulda olduğumuz için Türkçeyi konuşmak zorunda kalıyorum. Konuşmak için dinleme de önemli.” (S10).

Sığınmacılar dil öğrenimini Türkiye’de yaşam için çok önemli bir gereklilik olarak görmekte ve dinleme becerisini de bu gereklilik içine almaktadır. S33 kodlu sığınmacının görüşü örnek olarak verilmiştir:

“Türkiye’de Türkçe yoksa yaşamak çok zor olabilir.”(S33).

Aşağıda dinleme becerisi konusunda diğer sığınmacıların görüşlerinden örnekler verilmiştir:

“Dinleme ve konuşma çünkü bir dil için bunlar önemli.” (S13).

“Film dizi izlemek için.” (S24).

“Dinleme çünkü yeni bir dil ğreniyorum.” (S35).

Tablo 27. En ok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi – Okuma

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	10	77
<i>Kadın</i>	3	23
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	6	46
<i>niversite</i>	7	54
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	-	-
<i>7-12 ay</i>	-	-
<i>1-2 yıl</i>	8	61,5
<i>3-4 yıl</i>	5	38,5

Sığınmacıların % 36'sı en çok ihtiyaç duydukları dil becerisinin okuma becerisi olduğunu düşünmektedirler. Okuma becerisine ihtiyaç duyanların % 23'ünü kadınlar % 77'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Bu durum okuma becerisinin erkekler tarafından daha öncelikli bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Okuma becerisine ihtiyaç duyduğunu belirten sığınmacıların % 46'sı Lise, % 54'ü ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Sığınmacıların % 61,5'i 1-2 yıl, % 38'i ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır. Okuma becerisine ihtiyaç duyan sığınmacıların Türkiye'de bulunma sürelerinden çıkan sonuca göre sığınmacıların Türkiye'de buldukları ilk aylarda okuma becerisini öncelikli bir ihtiyaç olarak görmedikleri zamanla bu ihtiyacın öneminin arttığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 28. Okuma Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri

Kodlar	(f)	%
Eğitim	6	46,1
Kitap Okumak	4	30,7
İş	1	7,7
Yeni bir Kültür	1	7,7

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Okuma becerisinin öncelikli ihtiyaç olarak görülme gerekçelerinin başında ($f=6$) ise *eğitim* gelmektedir. S9 ve S12 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir. S9, üniversite okuma becerisine ihtiyaç duyduğunu belirtip: “Üniversitede bana okuma yazma gerekir” okuma ve yazma becerilerine birlikte sahip olması gerektiğini belirtmiştir. S12 okuma becerisi hakkındaki düşüncelerini şu şekilde dile getirmiştir: “Konuşma, okuma ve yazma becerilerine ihtiyacım var, çünkü üniversiteye gideceğim.”

Aşağıda okuma hakkındaki çeşitli sığınmacıların görüşlerinden örnekler verilmiştir:

“En çok ihtiyaç duyduğum beceriler konuşma ve okuma. Türkçe romanları okumak istiyorum hem de bu sayede daha fazla kelime öğreniyorum.” (S2).

“Okuma çünkü yeni bir kültür öğreniyorum.” (S35).

Tablo 29. En Çok İhtiyaç Duyulan Dil Becerisi – Yazma

Kodlar	(f)	%
Cinsiyet		
<i>Erkek</i>	9	82
<i>Kadın</i>	2	18
Eğitim durumu		
<i>Lise</i>	6	54,5
<i>Üniversite</i>	5	45,5
T.Bulunma Süresi		
<i>0-6 ay</i>	-	-
<i>7-12 ay</i>	1	9
<i>1-2 yıl</i>	6	54,5
<i>3-4 yıl</i>	4	36,5

Sığınmacıların % 30,5'i en çok ihtiyaç duydukları dil becerisinin yazma becerisi olduğunu düşünmektedirler. Yazma becerisine ihtiyaç duyanların cinsiyetine göre belirgin bir farklılık gözükmemektedir. Yazma becerisine ise ihtiyaç duyanların % 18'ini kadınlar % 82'sini ise erkekler oluşturmaktadır. Yazma becerisine ihtiyaç duyduğunu belirten sığınmacıların % 54,5'i Lise, % 45,5'i ise Lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Sığınmacıların % 9'u 7-12 ay, % 54,5'i 1-2 yıl, % 36,5'i ise 3-4 yıldır Türkiye'de bulunmaktadır.

Tablo 30. Yazma Becerisinin İhtiyaç Olma Sebepleri

Kodlar	(f)	%
Okul	7	63,6
İnternet/bilgisayar	3	27,3
Şiir	1	9

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı kodu tercih eden katılımcı sayısından fazladır.

Yazma becerisi eğitim için ($f=7$) ihtiyaç olarak görülmektedir. Okuma becerisinde belirtildiği üzere okuma ve yazma becerisi birlikte eğitim için bir gereklilik olarak görülmektedir. Bu konuda S9 ile S12 kodlu sığınmacıların görüşlerini S9: “Üniversitede bana okuma yazma gerekir”; S12: “Konuşma, okuma

ve yazma becerilerine ihtiyacım var, çünkü üniversiteye gideceğim” şeklindeki görüşleri örnek olarak verilmiştir.

Yazma becerisinin ihtiyaç olarak görülmesinin diğer bir gerekçesi ($f=3$) internet/bilgisayar kullanımı olarak belirlenmiştir. S30 kodlu sığınmacı: “Yazma lazım internette eşya satıyorum” şeklinde düşüncelerini dile getirerek yazma becerisine niçin internet için ihtiyacı olduğunu gerekçesini açıklamıştır.

S22 kodlu sığınmacı: “Bilgisayar kullanırken, şiir yazmak için yazma” biçimde kendini ifade ederek bilgisayar kullanmanın yanında şiir de yazmak için yazma becerisine ihtiyaç duyduğunu dile getirmiştir.

4.5. Suriyeli Sığınmacılar Türkçeyi En Çok Kullanıldığı Durumlar:

Yapılan araştırmada sığınmacılara Türkçeyi en çok nerelerde kullandıkları sorulmuştur.

Tablo 31. Suriyeli Sığınmacılar Türkçeyi En Çok Kullanıldığı Durumlar

Kodlar	(f)	%
Okul	25	69,4
Alışveriş	22	61,1
Sokak	10	27,7
Komşu	9	25
İş	7	19,4
Hastane	4	11,1
Sosyal Hayat	4	11,1
Ulaşım	1	2,7

*Açık uçlu sorular birden fazla görüş bildirebildiği için tabloda belirtilen görüş sayısı katılımcı sayısından fazladır.

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacılar tarafından en çok kullanıldığı durumlar olarak okul, alışveriş, sokak, komşu, iş, hastane, sosyal hayat, ulaşım kodları belirlenmiştir. Sığınmacıların Türkçeyi en çok kullandığı yer olarak birden fazla seçebileceği belirtilmiştir.

Sığınmacıların Türkçeyi en çok kullandıkları yer olarak okul ($f=25$) ortaya çıkmıştır. Okul birçok sığınmacının aynı zamanda akıllarına gelen ilk yerdir. Sığınmacıların okulu Türkçeyi en çok kullandıkları yer olarak belirtmesi önceki

maddelerde görülen eğitsel ihtiyaçların önemini vurgulamaktadır. S1 ve S7 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak aşağıda verilmiştir.

S1 kodlu sığınmacı: *“Okulda öğretmenimle Türkçe konuşuyorum, komşumla Türkçe konuşuyorum, alışverişte Türkçe konuşuyorum”* şeklinde düşüncelerini ifade ederken okulu ilk başta yazmıştır.

S7 kodlu sığınmacı ise Türkçe derslerinin sayısını söyleyerek neden en çok okulda Türkçeyi kullandığının gerekçesini açıklamıştır:

“En çok okulda çünkü 15 tane Türkçe dersim var.”(S7).

Sığınmacıların Türkçeyi en çok kullandıkları ikinci yer ise alışveriş ($f=22$) olduğu ortaya çıkmıştır. Ekonomik ihtiyaçlarda ve dil becerilerine ait ihtiyaçlarda da alışveriş sığınmacıların günlük hayatında önemli bir yer tutmakta ve farklı sorularda ihtiyaç olarak belirlemektedir. Bu sebeple en çok Türkçe kullanılan ikinci alan olarak ortaya çıkması doğaldır. S12 ve S23 kodlu sığınmacıların görüşleri örnek olarak verilmiştir:

“Alışverişte, arkadaşım ile konuşmak ve komşularım ile sohbet ederken kullanıyorum.” (S12).

“Alışverişte, derslerde, kafeteryada, hastanede, otobüslerde, lokantada.” (S23).

Diğer kodlarla ilgili sığınmacıların çeşitli görüşlerine örnekler verilmiştir:

“Okulda, alışveriş yaptığım zaman ve komşularım ile.” (S6).

“Okulda alışverişte her yerde.” (S8).

“Günlük hayatta, işte, üniversitede.” (S9).

“Alışverişte, komşularım ile, derste, otobüste.” (S15).

“İşte, okulda, Türk arkadaşlarımla ve alışverişte.” (S16).

“İşte müşterilerle konuşurken.” (S21).

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde araştırmada ortaya çıkan sonuçların yorumları ve aynı alana yönelik yapılan çalışmaların sonuçlarının benzer ve farklı yönleri ortaya konulmuştur.

Yapılan bu araştırma sonucuna göre sığınmacıların % 94,4'nün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istediği görülmüştür. Bu durum Türkiye'deki sığınmacıların ülkelerine geri dönmeyi veya başka bir ülkeye göç etmeyi düşünmediğini göstermektedir. Jilta (2016) tarafında yapılan çalışma yabancı uyruklu bireylerin sadece Türkiye ziyaretlerinin bile dil ihtiyaçları doğurabileceğini göstermiştir. “Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların yarısından fazlasının (% 55.17) Türkiye’de daha önce bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla herhangi bir nedenle Türkiye'ye gelen bireylerin dil öğrenmeye yönelik ihtiyaç hissettikleri söylenebilir” (Jilta, 2016: 75). Sığınmacıların durumunda ise öğrenecekleri dil, yani Türkçe onların hayat boyu kullanacakları dil olacaktır. Bu sebeple dil ihtiyaçlarının belirlenmesi ve belirlenen ihtiyaçların öğretimle karşılanması önem arz etmektedir.

Yapılan araştırmada sığınmacıları Türkçe öğrenmeye sevk eden nedenler sorulmuştur. Bu sorudan elde edilen veriler şu şekildedir:

- Eğitsel nedenler
- Ekonomik nedenler
- Sosyal nedenler
- Diğer nedenler

“İhtiyaç analizi ölçeğine göre Saraybosna YETKM’de Türkçe öğrenen kursiyerlerin dil öğrenme ihtiyaçları “ticaret yapma, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar ile sınıf içi iletişim kurma” olmak üzere dört alt boyutta kendini göstermektedir” (Çangal, 2013: 89). “Kosova’daki Türk Kültür Merkezlerinde Türkçe öğrenen kursiyerlerin dil öğrenme ihtiyaçları sırasıyla “ticaret yapma, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar ile sınıf içi iletişim kurma” olmak üzere dört alt boyutta kendini göstermektedir” (Jilta, 2016: 75). Yapılan araştırma sonuçları ile

Çangal (2013) ve Jilta (2016) tarafından yapılan araştırma sonuçlarının gösterdiği dil ihtiyaçlarının alt boyutları benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan sığınmacılardan % 91,6'sı eğitsel ihtiyaçları tercih etmişlerdir. Lise mezunu veya lisans eğitimi yarım kalan sığınmacılar eğitimleri tamamlamak için Türkçe öğrenmek istemektedirler. Üniversiteler Suriyeli sığınmacıları öğrenci olarak kabul edebilmek için hazırlık sınıfları açmakta Türkçe dil yeterlilik belgeleri istemektedirler. Bu sebeplerle eğitsel ihtiyaçlar sığınmacıları Türkçe öğrenmeye yönlendiren öncelikli ihtiyaçlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkçe öğrenmeye neden olan ihtiyaçlardan ekonomik ihtiyaçların ise alışveriş yapma ve iş bulma ihtiyaçları olduğu belirlenmiştir. Sığınmacıların günlük hayatlarını idame ettirebilmeleri için iş bulmaları ve ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için alışveriş yapmaları gereklidir. Alışveriş yapabilmeleri için yaşadıkları ülkenin dilini yani Türkçeyi konuşabilmek zorundadırlar. Aynı şekilde Türkiye'de iş bulabilmeleri, buldukları işlerde iş arkadaşları ve müşterilerle iletişime geçebilmeleri için Türkçe öğrenmek zorunda kalmışlardır.

Sığınmacıların kendilerini Türkçe öğrenmeye yönlendiren sosyal ihtiyaçlar olarak iletişimin, Türkiye'de yaşamın ve arkadaş edinmenin olduğu görülmüştür. Sığınmacılar insanlarla daha rahat iletişime geçebilme, kendilerini daha rahat ifade edilme ihtiyaçlarından ötürü Türkçe öğrenme durumunda kalmışlardır. Sığınmacılar, iletişimi Türkiye'deki yaşam kalitelerinin artmasının bir önkoşulu olarak görmekte ve daha iyi bir yaşam için Türkçe öğrenmektedirler. Ayrıca her birey gibi sığınmacılar da arkadaş edinmek istemektedirler. Arkadaş edinmek sığınmacıların Türkiye'deki yaşam kalitesini arttıracaktır. Özetle sığınmacılar Türkiye'de yaşamlarını geliştirebilmeleri için arkadaş edinebilmeleri, arkadaş edinebilmeleri için iletişim becerilerinin geliştirmeleri gerektiğine inanmaktadırlar.

Yapılan araştırmada sığınmacılara Türkçe öğrenmenin hayatlarına ne gibi bir katkısı olacağı sorulmuştur. Sığınmacıların verdiği cevaplar sonucu dört alt boyutta belirlenmiştir:

- Eğitsel Katkı
- Ekonomik Katkı

- Sosyal Katkı
- Diğer Katkı

“Türkiye’de üniversite okumak (% 30), Türkiye’de hayatlarını devam ettirebilmek (% 22,23), Türkiye’de iş bulmak (% 20), resmî kurumlarda işlerini daha rahat halledebilmek (%1 3,61), iş yerlerinde daha iyi iletişim kurabilmek (% 8,33), Türk arkadaşlarıyla ve komşularıyla iletişim kurabilmek (% 4,73), Türk kültürünü ve tarihini öğrenebilmek (% 1,11)” (Bölükbaş, 2016). Yapılan çalışma sonucu belirlenen alt boyutlar, Bölükbaş (2016) tarafından yapılan sığınmacıların Türkçe öğrenme nedenlerini belirten çalışma sonucu belirlenen maddelerle benzerlik göstermektedir.

Sığınmacıların % 69,4’ü Türkçe öğrenmelerinin hayatlarına eğitsel katkı sağlayacağına inanmaktadırlar. Sığınmacılar Türkçe öğrenmenin daha üniversite eğitimleri almalarını sağlayacağını, aldıkları eğitimin kalitesini arttıracığını ve Türkçe sayesinde başkalarına kendi bilgilerini aktaracaklarını belirtmişlerdir.

Türkçe öğrenmek elbette ki eğitimleri için bir ön koşuldur. Araştırmanın gösterdiği önemli sonuç, sığınmacıların Türkçeye ne kadar iyi hâkim olurlarsa eğitimler hayatlarında o kadar başarılı olabileceklerinin bilincinde olmalarıdır.

Sığınmacıların % 44 Türkçe öğrenmenin hayatlarına ekonomik anlamda katkı sağlayacağı görüşündedir. Bu katkıları da iş ve alışveriş olarak belirtmişlerdir. Sığınmacılar Türkçe öğrenerek daha iyi iş bulacaklarını ve buldukları işlerde daha rahat çalışabileceklerini belirtmişlerdir. Ayrıca dil öğrenimi sayesinde daha rahat alışveriş yapabileceklerini belirtmişlerdir. Bu araştırmadan Suriyeli sığınmacıların kendi ekonomik bağımsızlığını kazanmış bireyler olarak yaşayabilmeleri için dil öğrenmelerinin önemi ortaya çıkmıştır.

Sığınmacıların % 69,4’ünün Türkçe öğrenmelerinin hayatlarına sosyal açıdan katkı sağlayacağına inandıkları tespit edilmiştir. Bu katkıların iletişim, yeni arkadaşlar edinme, daha iyi bir yaşam ve sosyal medya kullanımı gibi katkılar olduğu tespit edilmiştir. Türkçe öğrenimine devam ederek sığınmacılar Türkiye’de daha iyi bir yaşam hedeflemektedirler.

Yapılan araştırmada sığınmacılara en çok ihtiyaç duydukları dil becerileri sorulmuştur. Araştırma sonucu en çok ihtiyaç duyulan dil becerisinin konuşma olduğu tespit edilmiş, dinleme ve okuma dil becerilerine aynı düzeyde ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir. En az ihtiyaç duyulan dil becerisinin ise yazma olduğu ortaya çıkmıştır.

“Konuşma becerisi, bir dili öğrenmenin en önemli göstergelerinden biridir. Bireyler konuştukça, iletişim kurdukka kendilerini daha iyi ifade ederler. Yeni öğrenilen bir yabancı dilde en zor kazanılan becerilerden biri konuşma olduğu için öğrenciler bu beceriye daha çok ihtiyaç duyuyor olabilirler” (İşcan vd. 2013). Yapılan alışma ile İşcan vd. (2013) yaptığı çalışma örtüşmektedir.

Sığınmacılar iletişim, okul, yeni insanlarla tanışmak, hata yapma korkusu gibi nedenlerle konuşma becerisine ihtiyaç duymaktadır. “Türkçeyi, Türkiye’de değil de kendi ülkelerinde öğrenen yabancıların konuşma becerilerini geliştirme imkânlarının kısıtlı olması, öğrencilerin neden konuşma becerisini geliştirmeye önem verdiklerini açıklar niteliktedir” (Boylu ve angal, 2015). Boylu ve angal’ın (2015) düşüncelerinin aksine Türkçeyi Türkiye’de öğrenen bireylerin de konuşma becerisini ilk ihtiyaç olarak gördüklerini belirtmektedir. “Türkçe öğrenirken hem kadın (% 43,98) hem de erkek (% 35,56) katılımcıların en çok konuşma becerisinde zorlandıkları görülmektedir” (Bölükbaş, 2016). Bölükbaş’ın (2016) yaptığı çalışma sonucu ise yapılan araştırma sonucunu desteklemektedir.

Yapılan araştırmada sığınmacılar iletişimin bir parçası ve önemli olduğunu düşündükleri için dinleme becerisine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. “ğrenciler, dinleme becerisini hem *ok zor* hem de *ok önemli* görmektedirler” (İşcan vd. 2013). Bu sonuç diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir.

“Gerek kadın gerekse erkek katılımcıların en çok günlük konuşmaları öğreten (kadınların % 44,9’u;erkeklerin % 53,1’i) ve dinleme becerilerini geliştirecek (kadınların % 15,74’; erkeklerin % 13,33’) bir kurs talep ettikleri görülmektedir” (Bölükbaş, 2016). Bu sonuç yapılan araştırmada ortaya çıkan sözel iletişim becerileri olan dinleme ve konuşma becerilerine yönelik ihtiyaçların örtüştüğünü göstermektedir.

Yapılan araştırmada sığınmacıların özellikle eğitsel ihtiyaçlar nedeniyle okuma ve yazma becerilerine ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal medya kullanımının da dil becerilerine ihtiyaç doğurduğu ortaya çıkmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların Türkçeyi en çok kullandığı yerler tespit edilmiştir. Sığınmacıların “okul, alışveriş, sokak, komşu, iş, hastane, sosyal hayat, ulaşım” gibi yerlerde kullandığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Bölükbaş’ın (2016) yaptığı çalışma sonucu sığınmacıların Türkçeyi kullandıkları durumlarla benzerlik göstermektedir.

Yapılan araştırma sonucu sığınmacıların dil ihtiyaçları arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların Türkiye’de kaldıkları srenin artmasına paralel olarak ihtiyaçlarının da arttığı görülmüştür.

Yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların eğitim düzeyindeki artışlara paralel olarak ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının arttığı tespit edilmiştir.

5.2. neriler

Suriyeli sığınmacıların dil ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla yapılan araştırma sonucunda sığınmacıların Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istediği de görülmüştür. Bu sebeple sığınmacıların belirlenen dil ihtiyaçları aslında onların Türkiye’deki yaşam ihtiyaçlarını ve beklentilerini göstermektedir.

Yapılan bu araştırma şanlıurfa’daki sığınmacıların dil ihtiyaçlarını tespit etmek açısından önem arz etse de geliştirilecek ölçeklerle Türkiye genelinde sığınmacılara yönelik dil ihtiyaçları belirleme araştırmalarının yapılması önerilmektedir.

Dil ihtiyaçları belirleme araştırmaları yapıldıktan sonra özel ve resmi kurumlar tarafından verilen Türkçe dil kurslarının yeniden yapılandırılması, kursların farklı ihtiyaç gruplarına (yaş, eğitim, meslek v.b.) yönelik olarak verilmesi tavsiye edilmektedir.

Dil ihtiyaçlarının belirlenmesi durumunda, sığınmacılara yönelik olarak verilen Türkçe dil ğretiminde kullanılan materyallerin belirlenen bu ihtiyaçlara göre düzenlenmesi faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Ada , S., ve Şahenk, S.S., (2010) “Avrupa Dil Portfolyosu ve Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi”. *Avrupa Araştırmalar Dergisi*, 18, 1-2.
- Akkaya, A. (2013). Suriyeli Mültecilerin Türkçe Algıları. *Ekev Akademi Dergisi*, 56(56), 179-190.
- Aksan, D. (1995). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dil Bilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Benseman, J. (2012). "Adult Refugee Learners with Limited Literacy: Needs and Effective Responses" [Sınırlı Okuryazar Olan Yetişkin Mülteciler: Gereksinimler ve Etkili Dönütler] New Zeland: English Language Partners. *Refuge*, 30(1), 93-103.
- Béjoint, H. (1981). The foreign student's use of monolingual English dictionaries: a study of language needs and reference skills. *Applied linguistics*, 2, 207.
- Brecht, R.. & Rivers, W. (2005). Language needs analysis at the societal level. *Second language needs analysis*, 79-104.
- Borrell, Rachel (2010). A Review of Second Language Learning Factors for Refugee Populations, (Doctoral Dissertation), University of Minnesota, Minnesota: USA.
- Boylu, E. ve Çangal, Ö., (2014). "The Language Needs Analysis in Teaching Turkish to Foreigners: An Example of İran" [Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: İran Örneği]. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 127-151.
- Bölükbaş, F. (2016). Suriyeli Mültecilerin Dil İhtiyaçlarının Analizi:İstanbul Örneği. *Journal of International Social Research*, 9(46).
- Cline, T., & Shamsi, T. (2000). Language needs or special needs?: the assessment of learning difficulties in literacy among children learning English as an additional language: a literature review.
- Cook, G. ve Hall, G., (2015). "The English language needs and priorities of young adults in the European Union: student and teacher perceptions" [Avrupa Birliğindeki Genç Yetişkinlerin İngilizce Dil Gereksinimleri ve Öncelikleri: Öğrenci ve Öğretmen Bakış Açılıarı]. Londra: British Council Design,

- Çalışkan, N. ve Çangal, Ö.,(2013). "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: Bosna-Hersek Örneği". *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt 13. Sayı 2.310-334.
- Çangal, Ö. (2013). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: Bosna-Hersek Örneği. *Yüksek Lisans Tezi: Ankara: Gazi Üniversitesi*.
- Chan, V. (2001, July). Determining students' language needs in a tertiary setting. In *English Teaching Forum* (Vol. 39, No. 3, pp. 16-27).
- Dudley-Evans, T. & St. John, M.J. (1998). *Developments in ESP: A multidisciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press
- Durmuş, M., (2013). *Yabancılara Türkçe Öğretimi*. Ankara:Grafiker Yayınları, 2 (117).
- Durukan, E. Ve Maden, S. (2013). "Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı". Durmuş Ve Okur (Ed.). *Yabancılara Türkçe Öğretimi Programı Geliştirme*. Ankara:Grafiker Yayınları,511-526.
- Extra, G., & Yağmur, K. (Eds.). (2004). Urban multilingualism in Europe: Immigrant minority languages at home and school.
- Gilmartin, E., (2008). *Language Training for Adult Refugees: The Integrate Ireland Experience*. *Adult Learner: The Irish Journal of Adult and Community Education*, 97, 110.
- Grosjean, F. (1982). Life with two languages: An introduction to bilingualism.
- Göçer, Ali, and Selçuk Moğul. "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış." *Electronic Turkish Studies* 6.3 (2011).
- Gözüyeşil, E. (2014). An analysis of engineering students' english language needs. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 4182-4186.
- Iwai, T., Kondo, K., Lim, D. S., Ray, G., Shimizu, H., & Brown, J. D. (1999). Japanese language needs analysis 1998-1999.
- İltica ve Göç Mevzuatı, BMMYK-EGM-AB Ortak Y., Ankara, 2005
- İşcan, A. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Önemi. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 2011(4).
- Jılta, G. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrenene yönelik dil ihtiyaç analizi: Kosova örneği

- Kaewpet, C., (2009). "A Framework for Investigating Learner Needs: Needs Analysis Extended to Curriculum Development" [Öğrenci İhtiyaçları Araştırılması için Bir Çerçeve : Genişletilmiş İhtiyaç Analizi Geliştirme Programı]. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 6 (2), 209-220.
- Kaur, S. (2007). ESP course design: Matching learner needs to aims. *English for Specific Purposes*, 6(1), 25-37.
- Kellerman, E. Koonen, H. & Haagen, (2005). "M. Feet speak louder than the tongue": A preliminary analysis of language provisions for foreign professional footballers in the Netherland. *Second language needs analysis*, 200-224.
- Long, M. H. (2005). Second language needs analysis.
- Mirici, I. H., Galleano, R., & Torres, K. (2013). Immigrant Parent Vs. Immigrant Children: Attitudes Toward Language Learning In The Us. *Novitas-Royal*, 7(2).
- Read, J. (2008). Identifying academic language needs through diagnostic assessment. *Journal of English for academic purposes*, 7(3), 180-190.
- Richards, J. C. (2001). *Curriculum development in language teaching*. Ernst Klett Sprachen.
- Richterich, R. (1972). A Model for the Definition of Language Needs of Adults Learning a Modern Language.
- Richterich, R., & Chancerel, J. L. (1978). Identifying the Needs of Adults Learning a Foreign Language.
- Özbay, M., & Barutçu, T. (2013). Dil psikolojisi ve Türkçe öğretimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013(11).
- Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tok, M., ve Yığın, M., (2013). "Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Nedenlerine İlişkin Bir Durum Çalışması". *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 8, 132-147.
- Ungan, S. (2013). "Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı". Durmuş ve Okur (Ed.). *Dil ve Dünya Dilleri* (ss. 15-22). Ankara:Grafiker Yayınları

- Van Avermaet, P., & Gysen, S. (2008). Language learning, teaching and assessment and the integration of adult immigrants. The importance of needs analysis.
- Vandermeeren (2005). Foreign language need of business firms. *Second language needs analysis*, 159-181.
- Yağmur, K. (2013). "Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı". Durmuş ve Okur (Ed.). *Dil Öğretiminde Anadili, İkinci Dil ve Yabancı Dil Kavramları*. Ankara:Grafiker Yayınları
- Yağmur Şahin E., İşcan, A., Kana, F., Koçer, Ö. (2013). "Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Öğrenen Öğrencilerin İhtiyaç Algıları: Betimsel Bir Durum Çalışması". *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (4), 1185-1198.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013).*Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yüce, S., (2005). "İletişim Ve Dil: Yöntemler, Avrupa Dil Portföyü Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi". *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1), 81-88.

Elektronik kaynaklar:

<http://adp.meb.gov.tr/nedir.php> (Erişim Tarihi: 16.07.2017)

<http://www.bik.gov.tr/2011-2017-suriyede-6-yilda-neler-oldu>
(Erişim Tarihi: 02.08.2017)

http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-korumamiz-altindakisuriyeliler_409_558_560_icerik (Erişim Tarihi: 14.07.2017)

www.coe.int/lang-migrants (Erişim Tarihi: 11.08.2017)

<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=224> (Erişim Tarihi: 16.07.2017)

[http://www.unhcr.org/turkey/uploads/root/tr\(71\).pdf](http://www.unhcr.org/turkey/uploads/root/tr(71).pdf) (Erişim Tarihi: 16.07.2017)

<http://www.unhcr.org/turkey/home.php?page=20> (Erişim Tarihi: 16.07.2017)

<http://www.tomer.ankara.edu.tr/tr/sayfa/70/avrupa-dil-portfolyosu> (Erişim Tarihi:

16.05.2017

EKLER

EK 1. DİL İHTİYAÇ ANALİZİ ÖLÇEĞİ

DİL İHTİYAÇ ANALİZİ ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenci,

Bu anket sizin dil ihtiyacınızı belirlemek için geliştirilmiştir. Anketten elde edilecek veriler bilimsel amaçlarla kullanılacak; sizlere verilen öğretimin kalitesinin artırılması hususunda bizlere yol gösterecektir. Deneyimleriniz ve görüşleriniz bizim için çok önemlidir. İlginiz ve katılımınız için teşekkür ediyoruz.

Hikmet DURSUN

BÖLÜM-1

- 1. Cinsiyet:** Kadın Erkek
- 2. Yaş:** 18-23 24-29 30-35 36 ve üstü
- 3. Medeni durumu:** Evli Bekâr
- 4. Eğitim Durumu:** İlköğretim Lise Üniversite Lisansüstü

5.Eğer üniversite mezunuysanız ya da üniversitede okuyorsanız, hangi fakülte ve bölüm?

6.Ne zamandan beri Türkçe öğreniyorsunuz?

- 0-6 ay 7-12 ay 1-2 yıl 3-4 yıl 5yıl ve üstü

7. Bulduğunuz dil kuru?

- A1 A2 B1 B2 C1 C2

8.Varsa bildiğiniz diğer yabancı diller nelerdir?

- İngilizce Fransızca Farsça Rusça Diğer

9.Ne zamandan beri Türkiye’de yaşıyorsunuz?

0-6 ay 7-12 ay 1-2 yıl 3-4 yıl
5yıl ve üstü

10. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak istiyor musunuz?

Evet Hayır

BÖLÜM-2

11. Sizi Türkçe öğrenmeye yönlendiren öncelikli ihtiyaçlarınızı sebepleriyle birlikte açıklayınız lütfen.

12. Türkçe öğrenmenin hayatınıza ne gibi katkıları olacağını düşünüyorsunuz? (Sebepleriyle birlikte açıklayınız lütfen.)

- Türkçe öğrenmede en çok ihtiyaç duyduğunuz dil becerisi(dinleme, konuşma, okuma, yazma,) hangisidir? (Sebepleriyle birlikte açıklayın lütfen.)

- Türkçeyi günlük hayatınızda en çok nerelerde kullanıyorsunuz?

EK 2. İZİN BELGESİ

08.04.2017

İLGİLİ MAKAM'A

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi bölümünde yüksek lisans öğrencisi olan "Hikmet DURSUN'a "Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin Dil İhtiyaçları" isimli araştırması için kurumumuzda çalışma yapmasına izin verilmiştir. Bilginize arz ederim.

SİBA EĞİTİM DANIŞMANLIK
İbrahim EŞİÖCAK
Mimar Sinan Mh. Çarşı Sok. Çankaya Apt. No:2/10
Tel: 0414 314 06 70 Halilîye/SANLIURFA
Şehitlik V.D.: 380 025 5985 - T.C.: 42142306046

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Hikmet Dursun

Doğum Yeri ve Tarihi :Suruç 07.03.1987

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkçe Eğitimi 2005-2009.

Y. Lisans Öğrenimi : Adıyaman Üniversitesi 2015-

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar :

Projeler :

Çalıştığı Kurumlar : Horoz Ortaokulu Eyyübiye/Şanlıurfa 2012-2016
Şanlıurfa Bilim ve Sanat Merkezi 2016-2017
Göbeklitepe Ortaokulu 2017-

İletişim

E-Posta Adresi :hikmetdursunn@gmail.com

Tarih : 25 09.2017